

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
Kuvendi

PROJEKT LIGJ

Nr. _____ /2019

PËR PYJET¹

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi i ligjit

1. Qëllimi i këtij ligji është mbrojtja e pyjeve si pasuri me rëndësi të veçantë, për vlerat e mëdha dhe të pazëvendësueshme në mbrojtjen e klimës, tokës, ruajtjen e përmirësimin e potencialeve prodhues, ekuilibrave të mjedisit natyror, biodiversitetit, burimeve gjenetike dhe regjimit hidrik, si detyrime me interes kombëtar dhe ndërkombëtar.

2. Ligji kontribuon në zhvillimin e qëndrueshëm të sektorit të pyjeve, që mundëson një jetë më të mirë, për shoqërinë sot dhe brezat e së ardhmes, duke rregulluar marrëdhëniet në sektorin e pyjeve, që kanë ndikim thelbësor: në cilësinë e mjedisit natyror, në zhvillimin e bujqësisë, energjisë dhe turizmit, në uljen e varfërisë, zhvendosjen e popullsisë, zbutjen e konflikteve dhe pabarazive me bazë sociale, gjinore, si dhe në sigurinë e vendit.

3. Ligji synon ruajtjen, shtimin e sipërfaqes dhe rritjen e volumit të përgjithshëm të fondit pyjor kombëtar, rregullimin e marrëdhënieve dhe garantimin e qëndrueshmërisë financiare, organizimin funksional në të gjitha nivelet e qeverisjes për shfrytëzimin dhe përdorimin e qëndrueshëm e të balancuar të burimeve pyjore përkundrejt mundësisë që pyjet kanë, pa cënuar vazhdueshmërinë e jetës dhe ciklin e pyllit. Po kështu, ligji siguron garantimin e shërbimeve cilësore duke synuar mbrojtjen e duhur, përmirësimin dhe rigjenerimin e hapësirës pyjore.

¹ Ky ligj përaftron Rregulloren e Këshillit (KE) nr.2173/2005, 20 dhjetor 2005, "Për ngritjen e një skeme licencimi FLEGT për importin e drurit në Komunitetin Evropian" CELEX_32005R2173, OJ L 347, 30.12.2005, p. 1-6, dhe Rregulloren (BE) nr.995/2010, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, 20 tetor 2010, që përcakton detyrimet e operatorëve, të cilët vendosin dru/lëndë druri dhe produkte druri në treg" CELEX_32010R0995, OJ L 295, 12.11.2010, p. 23-34.

Neni 2 Objekti dhe fusha e zbatimit

1. Objekti i këtij ligji përfshin rregullimin e administrimit të sektorit të pyjeve, organizimin institucional, rregullimin mbi përfitimet dhe shërbimet ndaj tij, mbi bazën e parimit të zhvillimit të qëndrueshëm dhe angazhimeve ndërkombëtare ku Republika e Shqipërisë është palë, për të garantuar përmbushjen në vijimësi të funksioneve mjedisore, ekonomike, sociale dhe kulturore, në interes të të gjithë shoqërisë.

2. Ky ligj e shtrin veprimtarinë e tij në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë, mbi pyjet si një ekosistem natyror në të gjithë elementët e tij, mbi qeverisjen e sektorit të pyjeve në të gjitha funksionet e saj, për të gjitha kategoritë dhe në të gjitha format e pronësisë.

3. Dispozitat e këtij ligji, zbatohen për aq sa është e mundur edhe për zonat e mbrojtura, faunën e egër, si dhe bimët mjekësore, eterovajore e tanifere natyrore, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në ligjet përkatës të posaçëm.

4. Dispozitat e këtij ligji zbatohen edhe në rastet e parashikuara në pikën 4 të nenit 4, pavarësisht se gjenden jashtë fondit pyjor kombëtar.

Neni 3 Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Administrimi i pyjeve” është tërësia e masave organizative, teknike dhe financiare për zhvillimin dhe mbrojtjen e tyre.

2. “Agjencia” është agjencia shtetërore përgjegjëse për pyjet.

3. “Agropylltari” janë sistemet e përdorimit të tokës ku kulturat tradicionale, bujqësore ose foragjere, kultivohen në të njëjtën sipërfaqe së bashku me drurët pyjorë ose me bimë të tjera drusore shumëvjeçare.

4. “ALFIS” (Albanian Forest Information System), është Sistemi Shqiptar i Informacionit për Pyjet.

5. “Bashki” është njësi e vetëqeverisjes vendore që ka në pronësi sipërfaqe të fondit pyjor brenda kufijve territorialë administrativë të saj, e cila është përgjegjëse për administrimin e fondit pyjor publik.

6. “Biodiversitet” ka kuptimin sipas ligjit përkatës për mbrojtjen e biodiversitetit.

7. “Burime gjenetike” janë drurë apo grumbuj pyjorë të përbërë nga lloje me potenciale të larta gjenetike aktuale apo për të ardhmen.

8. “Çertifikatë origjine”, është një dokument sipas formatit të miratuar me urdhër të Ministrit, që deklaron se në cilin vend është prodhuar një mall ose produkt, si dhe përmban informacione në lidhje me produktin, sasinë, destinacionin e tij dhe vendin e eksportit.

9. “Dëmtim i pyllit dhe mjedisit pyjor” janë dëmtime me pasoja humbjen e funksioneve të pjesëve të pyllit ose mjedisit pyjor dhe prishjen e ekuilibrave biologjikë natyrorë, si rezultat i ndërhyrjeve nga njeriu ose nga faktorë të tjerë natyrorë.

10. “DPP” është Dokumenti i Politikave për Pyjet, ku politikat janë drejtimet kryesore ku fokusohet sektori dhe që lidhen me vendimmarrjen për të ardhmen, dhe që realizojnë synimet e qeverisjes, në përputhje me interesin publik dhe të grupeve të tjerë të interesit.

11. “Druri dhe produktet e drurit” janë lënda drusore dhe produktet e drurit të përcaktuar në kodin përkatës doganor dhe/ose në nomenklaturën e kombinuar të mallrave.

12. “Ekonomi pyjore” është njësi bazë e organizimit të sipërfaqes së fondit pyjor kombëtar për qeverisjen e pyjeve dhe drejtimin, planifikimin e kontrollin e mbarëshimit të pyjeve, që zakonisht përfshin një masiv pyjor, me kufij të qartë natyrorë.

13. “Ekspert i çertifikuar”, ka të njëjtin kuptim sipas ligjit përkatës për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë dhe akteve nënligjore në zbatim të tij.

14. “Elementët e marketingut” të prodhimeve drusore dhe jo-drusore nga pylli, përfshijnë: çmimin, llojin/et e produktit/eve, vendndodhjen dhe promovimin me mënyra e mjete të ndryshme.

15. “Ekosistem pyjor” është një kompleks dinamik i bashkësive të kafshëve, bimëve e mikroorganizmave dhe mjedisit të tyre abiotik, që bashkëveprojnë si një njësi funksionale, ku drurët janë komponenti kyç i sistemit

dhe, ku njerëzit, me nevojat e tyre kulturore, ekonomike, sociale dhe mjedisore, janë pjesë integrale e ekosistemeve pyjore.

16. “EUTR” ka kuptimin e rregullores së BE për lëndën drusore, e cila parashikon rregullat për të parandaluar shitjen në tregun e BE të lëndës së drurit të prerë në mënyrë të paligjshme, si dhe të produkteve të drurit të përfituara prej saj, duke u mbështetur në sistemin “kujdesi i duhur”.

17. “FLEGT, është Plani i Veprimit i BE, që synon të zvogëlojë prerjet ilegale duke forcuar menaxhimin e qëndrueshëm dhe ligjor të pyjeve, duke përmirësuar qeverisjen dhe duke promovuar tregtinë e drurit të prodhuar ligjërisht.

18. “Fond pyjor kombëtar”, që përfaqësohet nga fondi pyjor publik dhe privat, është sipërfaqja e mbuluar me pyje, shkurre, toka me bimësi pyjore, përfshirë edhe sipërfaqet e zhveshura (çeltirat, shkëmbinjtë, dunat dhe ranishtat), sistemet agro-pyjore, brezat mbrojtës, infrastruktura përkatëse, si dhe pasuritë jopyjore bashkëshoqëruese, të cilat krijojnë një mjedis unik me pyjet e tokën pyjore.

19. “Grumbull pyjor” është njësi bazë për hartëzimin e pyllit, që përfaqësohet nga një grup i dendur drurësh pak a shumë homogjenë në lidhje me përbërjen, dendësinë, madhësinë dhe habitatin e specieve.

20. “Infrastruktura pyjore” përfshin mjetet, pajisjet, programet dhe aplikacionet kompjuterike, zyrat, ndërtesat, struktura pune/akomodimi, stenda informacioni, fidanishtet, magazinat, depot, rrjetin rrugor pyjor, teleferikët pyjorë, traktorët, makinat, motorët, radiot e antenat e radiokomunikimit, pritrat, pendat, çezmat, rrethimet e gardhimet, tabelat, shenjat e ndryshme treguese e sinjalizuese, ato të mbarështimit pyjor, rrjetet e shërbimeve (ujësjellës, elektrike, telekomunikacion, etj.), si dhe lehtësitë e tjera të ngritura në fondin pyjor publik për informimin dhe pritjen e vizitorëve.

21. “Inventarizimi kombëtar i pyjeve”, është procesi që realizon grumbullimin dhe vlerësimin e të dhënave mbi shtrirjen dhe gjendjen e fondit pyjor kombëtar, të cilat shërbejnë për hartimin e politikave në fushën e pyjeve, për zhvillimin e qëndrueshëm dhe shumëfunksional të tyre.

22. “KKT” është Këshilli Kombëtar i Territorit.

23. “KP” është Këshilli i Pyjeve.

24. “Kujdesi i duhur” është sistemi i kujdesit të nevojshëm për parandalimin e tregtimit të paligjshëm të drurit dhe prodhimeve që rrjedhin prej tij.

25. “Mbarështimi i pyjeve” është planifikimi afatgjatë për pyjet, publike dhe private, i cili kryhet në bazë të kriterëve të caktuar për grumbullimin e informacionit mbi situatën/gjendjen faktike dhe përcaktimin e objektivave e masave të nevojshme, në funksion të statusit të dhënë, me synim përmbushjen e funksioneve ekologjike, ekonomike e sociale, duke zbatuar dhe harmonizuar parimet e zhvillimit të qëndrueshëm me nevojat e administruesve, pronarëve privatë dhe përdoruesve të tyre.

26. “Mbrojtja e pyjeve dhe e tokës pyjore” është veprimtaria për parandalimin e degradimit të pyjeve dhe tokave pyjore nga faktorët njerëzorë e natyrorë, me synim garantimin e ripërtëritjes dhe përmirësimin e burimeve pyjore e jo pyjore bashkëshoqëruese dhe të mjedisit pyjor në tërësi.

27. “Ministër” është ministri përgjegjës për pyjet.

28. “Ministria” është ministria përgjegjëse për pyjet.

29. “Mundësia vjetore e shfrytëzimit” është sasia e vëllimit drusor, e përcaktuar në një plan mbarështrimi të miratuar, që mund të pritët çdo vit, ose në mënyrë periodike, në një ekonomi pyjore përgjatë një periudhe të dhënë. Pjesë e mundësisë vjetore të shfrytëzimit bëhen edhe sasi të materialit drusor të dëmtuar për shkaqe natyrore dhe/ose të tjera (fortuna, ngrica, dëborë, zjarre, sëmundje, dëmtues, etj.), të cilat kanë prioritet shfrytëzimi, duke mbajtur automatikisht në ekuivalencë mundësinë vjetore të planifikuar nga planet e mbarështimit.

30. “Ngastër” është emërtimi i sipërfaqes pyjore, me kufij të qartë natyrorë, që krijohet nga ndarja në pjesë e një ekonomie pyjore dhe që shërben si njësi bazë për drejtimin, organizimin, planifikimin dhe kontrollin e mbarështimit.

31. “Nëngastër” është një njësi sipërfaqeje me madhësi minimale 0.5 ha, që shërben për vlerësimin e grumbujve pyjorë, planifikimin dhe kontrollin e trajtimeve të njëjta silvikulturore.

32. “Organizimi institucional” është realizimi i atij funksioni të qeverisjes, që garanton institucione funksionale, aktivitet eficient të orientuar drejt rezultateve, akumulimin e dijes institucionale, si dhe infrastrukturën e nevojshme për përmbushjen e përgjegjësi.

33. “Pasuri pyjore” janë tërësia e elementeve natyrorë të një sipërfaqeje pylli a toke pyjore, me vlera të përdorshme për nevojat e shoqërisë, në të cilët përfshihen toka, drurët, uji, bimësia e shumëllojshme jo pyjore dhe gjallesat e egra.

34. “PKP” është Programi Kombëtar i Pyjeve.

35. “PKSP” është Plani Kombëtar Sektorial i Pyjeve, që hartohet dhe miratohet sipas përcaktimeve të kuadrit ligjor për planifikimin dhe zhvillimin e territorit.

36. “Plani i mbarështimit” është dokumenti bazë për mbarështimin e një ekonomie pyjore që përmban analizën e gjendjes së pyjeve, përcakton objektivat që duhet të realizohen në funksion të statusit që kanë si dhe planifikon masat për trajtimin e tyre si dhe ndërhyrjet për vitet e ardhshme.

37. “Plani operacional vjetor” është dokumenti i planifikimit të të ardhurave dhe shpenzimeve nga aktivitetet në pyjet publikë, buxheti i shtetit, donacionet ose grantet e ndryshme, për realizimin e punimeve të përcaktuara ose rekomanduara nga planet e mbarështimit, të veprimtarive për zhvillimin dhe mbrojtjen e fondit pyjor, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës së nevojshme, si dhe për qëllime të tjera të parashikuara nga ky ligj dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.

38. “Prerje kulturore” është tërësia e punimeve që zbatohen periodikisht në një grumbull pyjor nga çasti i krijimit deri në shfrytëzimin me synim përmirësimin dhe sigurimin e vazhdimësisë së prodhimit.

39. “Prerje për shfrytëzimin e pyjeve” janë punimet për nxjerrjen e lëndës drusore nga pyjet dhe shkurret që kanë arritur moshën e shfrytëzueshmërisë, me qëllimin kryesor heqjen e gjeneratës së vjetër dhe krijimin e kushteve për instalimin në rrugë natyrore të gjeneratës së re, gjatë fazave të prerjeve, ose me pyllëzime artificiale për llojet që trajtohen me prerje rrah, si dhe për vlerësimin ekonomik të materialit drusor të përfituar nga prerjet.

40. “Prerje rrah” quhet prerja rrafsh me tokën e të gjithë drurëve në një pjesë pylli.

41. “Prodhime pyjore jo-drusore” përfshijnë lulet, frutat, farat, sythat, bisqet, degët, drurët dekorativë, shpatullat, kalemata, gjethet, halat, boçet, zhukat, kallamishtet, rrëshirën, plisat, barin, rrënjët, zhardhokët, kërpudhat, myshqet, humusi, lëgusha, torfa, dheu, gurët, zhavorri dhe rëra.

42. “Pronar privat i pyllit” është personi fizik/juridik, që gëzon të drejtat ekskluzive të pronësisë, gëzimit dhe disponimit të pyllit, brenda kufijve të caktuar nga ligji.

43. “Pyje prodhues”, funksioni i të cilëve është prodhimi i lëndës drusore dhe prodhimeve të tjera jo-drusore.

44. “Pyje mbrojtës”, funksioni i të cilëve është kryesisht mbrojtja e tokës nga gërryerja, rrëshqitjet, përmbytjet, mbrojtja e tokave bujqësore nga erërat, stabilizimi dhe përmirësimi i cilësisë dhe sasisë së regjimit ujor.

45. “Pyje të mbrojtur”, funksioni i të cilëve është përmbushja e qëllimeve të përcaktuara në statusin e dhënë.

46. “Pyll” është sipërfaqja e tokës, më e madhe se 0.5 ha, e mbuluar me drurë më të lartë se 5 metra dhe me shkallë mbulimi mbi 10 për qind, ose me drurë të aftë për të arritur këto pragje.

47. “Pyllëzim” është mbjellja me fidanë ose me farë e një sipërfaqeje që nuk ka qenë asnjëherë e veshur me pyje (inproduktive/tjetër).

48. “Pyll i lartë” (trungishte) është pylli i përbërë nga drurë me prejardhje nga fara.

49. “Pyll i ulët” (cungishte) është pylli i përbërë nga drurë me prejardhje vegjetative, nga lastarë.

50. “Pyll i virgjër” është pylli natyror i pacënuar nga veprimtaria njerëzore.

51. “Regjistri Kombëtar i Fondit Pyjor (RKFP)”, është regjistri zyrtar i të dhënave kadastrale të fondit pyjor kombëtar, i organizuar në nivel qendror, rajonal dhe vendor, në të cilin regjistrohen të gjithë informacionet bazë dhe ndryshimet periodike të ndodhura në pronësinë, të drejtat reale, pozicioni hartografik, sipërfaqe, volum, etj., shoqëruar me sistemin e informacionit gjeografik (GIS), i nevojshëm për administrimin dhe planifikimin e pyjeve.

52. “Rezerva strategjike të lëndës drusore” janë sipërfaqe pyjore të vëna në ruajtje për të përballuar nevojat e krijuara nga ngjarje madhore.

53. “Ripyllëzim” është mbjellja e drurëve pyjorë në një sipërfaqe të përkufizuar “pyll” ose “tokë me bimësi pyjore”, në të cilën për arsye të ndryshme nuk është siguruar ripërtëritja në rrugë natyrale, ose ripërtëritja është dëmtuar dhe nuk garanton zhvillimin e grumbullit të ri.

54. “Ruajtje in-situ” janë masat menaxhuese, të nevojshme për të ruajtur burimet gjenetike pyjore në habitatet e tyre.

55. “Sektori i Pyjeve” është tërësia e integruar e fondit pyjor kombëtar dhe e dinamikave që zhvillohen në të, grupeve të interesit, rregullave, burimeve dhe inputeve të nevojshme, strukturave, aktivitetit, shërbimeve që kryhen në pyje, dhe ndërveprimi i këtyre elementëve si një sistem i integruar funksional që garanton pyjet që duam.

56. “Sistemi organizativ” i sektorit të pyjeve, është tërësia e integruar e institucioneve, aktiviteteve, dijes dhe infrastrukturës në shërbim të tyre, në të gjitha nivelet e sektorit.

57. “Shërbimet e ekosistemit” janë përfitimet që marrin njerëzit nga ekosistemet dhe përfshijnë: *Shërbime të furnizimit* për ushqim dhe ujë; *Shërbime rregullatore* për rregullimin e përmbajtjeve, thatësisë, sëmundjet, degradimin e tokës (mbrojtja e tokës nga gërryerja, rrëshqitjet, mbrojtja e tokave bujqësore nga erërat, përthithja e karbonit, zhvillimi i faunës) të cilat lidhen edhe me ndryshimet klimaterike dhe mbrojtjen e biodiversitetit; *Shërbime mbështetëse* për tokëformimin dhe ciklin e lëndëve ushqyese; *Shërbime kulturore* që lidhen me rekreacionin dhe përfitime të tjera jo materiale.

58. “Shkurre” janë bimë drusore shumëvjeçare, përgjithësisht me lartësi mbi 0.5 metra dhe më pak se 5 metra, zakonisht pa një trung dhe kurorë të përcaktuar.

59. “Tokë me bimësi pyjore” janë terrene me drurë dhe shkurre me madhësi mbi 0.5 ha, me një shkallë mbulimi deri 10 për qind.

60. “Zhvillimi i qëndrueshëm i pyjeve” është procesi i administrimit dhe shfrytëzimit të pyjeve, në mënyra dhe intensitete të tillë që të ruajnë larminë e tyre biologjike, prodhimtarinë dhe kapacitetet ripërtëritëse, për të përmbushur tani dhe në të ardhmen funksionet ekologjike, ekonomike dhe shoqërore, pa shkaktuar dëme në ekosistemet e tjerë, si në nivel vendor, kombëtar, rajonal dhe botëror.

KREU II SEKTORI I PYJEVE

Neni 4

Klasifikimi i pyjeve dhe Fondi Pyjor Kombëtar

1. Në varësi të statusit që kanë, funksionit që përmbushin, shfrytëzimit dhe përdorimit që i nënshtrohen, moshës, llojit të drurëve dhe bimësisë nga të cilat përbëhen, pyjet klasifikohen ose kategorizohen si më poshtë:

a) referuar tipologjisë, pyjet kategorizohen në: pyll i lartë (trungishte), pyll i ulët (cungishte), dhe shkurre.

b) në varësi të funksionit që caktohen për të përmbushur, pyjet klasifikohen në: pyje mbrojtës, pyje të mbrojtur dhe pyje prodhues.

2. Klasifikimi i pyjeve bëhet mbi bazën e kriterëve të përcaktuara me udhëzim të Ministrit.

3. Fondi pyjor kombëtar, përbëhet nga:

a) pyjet sipas përkufizimit në këtë ligj, pyjet në parqet kombëtare, rezervat natyrore dhe zona të tjera të mbrojtura, terrenet pyjore pa bimësi për shkak të fatkeqësive natyrore, të cilat pritet të rigjenerohen brenda disa viteve, brezat pyjorë mbrojtës nga era, nga zjarret, si dhe korridoret me drurë me sipërfaqe më të madhe se 0.5 hektar;

b) tokat me bimësi pyjore si dhe sipërfaqet e zhveshura si çeltirat, shkëmbinjtë dhe ranishte që ndodhen në pyje;

c) flora dhe fauna e egër, bimësia barishtore natyrore me vlera foragjere, mjekësore, eterovajore e tanifere, prodhimet e tjera pyjore e jopyjore.

ç) infrastruktura pyjore.

4. Në fondin pyjor kombëtar, nuk përfshihen, por administrohen sipas dispozitave të këtij ligji:

a) drurët e veçantë dhe grupet e drurëve, kudo që ndodhen, kur sipërfaqja që mbulojnë nuk plotëson kriterin për t'u konsideruar pyll, si dhe ata që ndodhen në një rresht rreth tokave bujqësore, anës rrugëve, kanaleve, vijave të ujit;

b) parqet urbanë dhe sipërfaqet e pyllëzuara pranë monumenteve dhe varrezave, pavarësisht nga sipërfaqja e tyre;

c) drurët dhe shkurret industriale, që gjenden jashtë fondit pyjor kombëtar.

5. Në fondin pyjor kombëtar, nuk bëjnë pjesë grumbujt me drurë në sistemet e prodhimit bujqësor, të tilla si parcelat me drurë frutorë, ullishtat dhe sistemet e tilla ku kulturat bujqësore rriten nën kurorat e drurëve.

Neni 5

Kufijtë dhe ndryshimet në Fondin Pyjor Kombëtar

1. Fondi pyjor kombëtar ndahet në ekonomi pyjore, ngastra dhe nëngastra. Kufijtë e fondit pyjor kombëtar janë të përhershëm, të përcaktuar qartë, të shënuar në terren dhe të hedhur në hartë.

2. Ndalohet prishja, fshirja ose dëmtimi i shenjave kufidëftuese, gjeodezike e topografike, i tabelave paralajmëruese apo treguese, të vendosura në fondin pyjor kombëtar.

3. Sipërfaqja e fondit pyjor kombëtar të ruhet dhe të mos zvogëlohet, dhe në rastet e lejuara nga ligji për heqjet nga fondi pyjor kombëtar, të garantohet zëvendësimi i tij.

4. Ndryshime (heqje/shtesa) të sipërfaqeve nga/në fondin pyjor kombëtar, bëhen me:

a) miratimin e Ministrit, për sipërfaqe deri 1 ha;

b) vendim të Këshillit të Ministrave, për sipërfaqe mbi 1 ha deri 10 ha;

c) ligj të veçantë, për sipërfaqe mbi 10 ha.

Për rastet e dhënies në përdorim dhe për ndryshimin e kategorisë së përdorimit, procedurat dhe dokumentacioni përkatës për ndryshimet e sipërfaqeve dhe pakësimin në volum nga fondi pyjor kombëtar apo zgjerimin e tyre, miratohen nga Këshilli i Ministrave, me propozim të Ministrit.

5. Subjektet përfituese, për të cilat është miratuar ndryshimi i destinacionit të fondit pyjor kombëtar, detyrohen të paguajnë paraprakisht kostot e përlllogaritura për pyllëzimin kompensues përkatës, përfshirë kostot e mirëmbajtjes së nevojshme pas mbjelljes që garanton zënien efektive të tyre, sipas përcaktimit me vendim të Këshillit të Ministrave dhe detajimit me udhëzim të Ministrit. Subjektet që ushtrojnë këto aktivitete të lejuara nga ligji, detyrohen për rehabilitimin e sipërfaqes në të cilën është ushtruar aktiviteti përkatës.

6. Sipërfaqet e pyjeve që zihen nga ndërtimi i infrastrukturës së nevojshme për shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e fondit pyjor kombëtar, me natyrë të përkohshme, nuk konsiderohen ndryshime destinacioni.

7. Në fondin pyjor kombëtar, ndalohet ndryshimi i destinacionit:

a) të sipërfaqeve të djegura në fondin pyjor;

b) nëse cënon ruajtjen e biodiversitetit, stabilitetin e terrenit, regjimin e ujit, mbrojtjen nga rënia e gurëve dhe ortekëve, ruajtjen e peizazhit, si dhe rolin e pyjeve për mbrojtjen nga era.

8. Ndryshimet në sipërfaqe, destinacion dhe çdo elementi që lidhet me to, duhet të pasqyrohen në Regjistrin Kombëtar të Fondit Pyjor (RKFP), pas miratimit nga organi kompetent dhe hyrjes në fuqi, sipas përcaktimeve të këtij neni.

Neni 6

Regjistri Kombëtar, Inventarizimi dhe Rrjeti i Monitorimi të Fondit Pyjor Kombëtar

1. Regjistri Kombëtar i Fondit Pyjor (RKFP), është regjistri zyrtar, që ngrihet dhe mirëmbahet nga agjencia, në të cilin pasqyrohet tërësia e informacioneve kadastrale të nevojshme dhe e ndryshimeve periodike për çdo njësi të fondit pyjor kombëtar. Struktura e RKFP-së, kriteret teknike për evidentimin dhe pasqyrimin e gjendjes dhe ndryshimeve, mënyra e mbajtjes së të dhënave në nivel vendor, rajonal dhe qendror, informacioni që duhet regjistruar, si dhe afatet e përgatitjes dhe raportimit nga administratorët ose pronarët e pyjeve, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit.

2. Inventarizimi Kombëtar i Pyjeve, realizon grumbullimin dhe vlerësimin e të dhënave mbi shtrirjen dhe gjendjen e fondit pyjor kombëtar. Ai synon vlerësimin e pyjeve dhe evoluimin e tyre në kohë, sigurimin e të

dhënave me karakter sasior e cilësor, në një proces të vazhdueshëm e ciklik, duke mundësuar përditësimin periodik të të dhënave. Cikli i plotë i inventarizimit kombëtar të pyjeve, realizohet çdo 10 vjet. Agjencia organizon dhe udhëheq, në rang kombëtar, punën për inventarizimin e pyjeve.

3. Agjencia organizon Rrjetin e Përhershëm të Monitorimit të Fondit Pyjor Kombëtar, si pjesë e Rrjetit Kombëtar të Monitorimit të Gjendjes së Mjedisit, në lidhje me të cilin:

a) Programi i monitorimit, metodika për grumbullimin, analizimin, interpretimin, organizimin e të dhënave dhe raportimin e tyre, si dhe kriteret dhe indikatorët për vlerësimin e secilit komponent të përfshirë në monitorim, hartohen nga agjencia, në konsultim me institucionet shkencore.

b) Programi përfshin të gjithë komponentët që i nënshtrohen monitorimit, tërësinë e elementëve të nevojshëm për secilin prej tyre si dhe të dhënat që mundësojnë paraqitjen e gjendjes dhe prirjeve të proceseve për çdo komponent.

c) Agjencia përpunon dhe nxjerr rezultatet e monitorimit, si dhe harton dhe publikon raportin vjetor për gjendjen e fondit pyjor si pjesë të Raportit për Gjendjen e Mjedisit.

Neni 7

Grupet e Interesit në Sektorin e Pyjeve

1. Grupet kryesore të interesit në sektorin e pyjeve përfshijnë institucionet qendrore dhe vendore që kanë përgjegjësi mbi zhvillimin e sektorit dhe mbarështimin e pyjeve, pronarët privatë të pyjeve, organizimet e shoqërisë civile që operojnë në fushën e mjedisit dhe të pyjeve, profesionistët e fushës, shoqatat apo format e tjera të organizimit kolektiv të përdoruesve të pyjeve, bizneset që shfrytëzojnë produktet pyjore, si dhe komunitetet në zonat rurale, jeta e të cilëve është drejtëpërsëdrejti e lidhur me pyjet.

2. Grupet e ndryshme të interesit, bashkëpunojnë dhe bashkërendojnë veprimtarinë e tyre në funksion të zhvillimit të sektorit, si dhe ofrojnë kontributin në përputhje me përcaktimet ligjore dhe interesat e tyre të ligjshme, përgjatë proceseve të hartimit dhe zbatimit të kuadrit ligjor dhe dokumenteve planifikues mbi pyjet.

3. Institucionet përgjegjëse për pyjet, garantojnë informimin dhe ndërgjegjësimin e grupeve të interesit mbi rëndësinë e pyjeve, politikat dhe masat e ndërmarra në lidhje me mbrojtjen, administrimin dhe mbarështimin e tyre. Agjencia garanton konsultimin, koordinimin dhe angazhimin e grupeve të interesit në nivel kombëtar, duke harmonizuar përpjekjet dhe kontributin e tyre drejt përmirësimit të gjendjes së pyjeve.

4. Nën orientimin dhe koordinimin e ministrisë, me urdhër të Ministrit ngrihet Këshilli i Pyjeve (KP), që përbëhet nga profesionistë të fushës, përfaqësues të institucioneve akademike, shoqërisë civile, organizimeve të përdoruesve të pyjeve, biznesit si dhe individë me kontribut të veçantë në sektorin e pyjeve, i cili funksionon si një forum që iu mundëson aktorëve të parashtrajnë qëndrimet dhe interesat e tyre në kuadër të harmonizimit dhe ekuilibrit të interesave sektoriale, duke ofruar orientim, këshillim dhe opinione profesionale, jo të detyrueshme për institucionet, në lidhje me qeverisjen e pyjeve.

5. Rregullorja e KP-së hartohet nga ministria në bashkëpunim me përfaqësues të grupeve të interesit dhe miratohet nga Ministri.

Neni 8

Qeverisja e Sektorit të Pyjeve

1. Me qeverisje të sektorit të pyjeve, kuptohet garantimi i mbarështimit, të drejtave dhe detyrimeve dhe financimit të pyjeve; ngritja dhe vënia në efikasitet e organizimit funksional; menaxhimi i përfitimeve nga shfrytëzimi i fondit pyjor kombëtar; si dhe realizimi i shërbimeve të nevojshme ndaj pyjeve.

2. Parimet kryesore që udhëheqin qeverisjen e pyjeve janë:

- a) integrimi i elementëve të qeverisjes përkundrejt funksioneve dhe qëllimit;
- b) ndarja e drejtë në raport me përfitimet, përgjegjësitë, nevojën dhe mundësitë;
- c) qëndrueshmëria midis përdorimit, kohës, vlerës dhe cilësisë;
- ç) qëndrueshmëria në raportet kosto-përfitim, të shtrira në kohë dhe për brezat e ardhshëm.

3. Vlerat bazë ku mbështetet qeverisja e pyjeve, janë:

- a) Potenciali ripërtëritës i vetë pyjeve, si një sistem që zhvillohet dhe ripërtërihet;

- b) pasuritë natyrore me kushtet klimatike të favorshme, burimet ujore dhe diversitetin e tyre;
- c) sipërfaqja e konsiderueshme e fondit pyjor kombëtar;
- ç) tradita e gjatë dhe eksperiencia e grumbulluar në pylltari.

Neni 9

Politikat dhe Programi Kombëtar i Pyjeve

1. Politikat në sektorin e pyjeve përcaktohen në Dokumentin e Politikave për Pyjet, dhe janë në përputhje e zërthejnë më tej politikat kombëtare, duke orientuar administrimin e sektorit, organizimin institucional, përfitimet nga shfrytëzimi i fondit pyjor kombëtar dhe shërbimet ndaj pyjeve.

2. Dokumenti i Politikave për Pyjet (DPP), është plani i nivelit më të lartë strategjik, që lidh qëllimin dhe vizionin e qeverisjes me masat dhe aktivitetet konkrete për realizimin e tyre. DPP shërben si bazë për hartimin e strategjive dhe programeve të zhvillimit, hartimin dhe zbatimin e rregullave, orientimin e buxheteve, ngritjen dhe përmirësimin e institucioneve përgjegjëse. DPP miratohet nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit.

3. Programi Kombëtar i Pyjeve (PKP), është dokument planifikimi strategjik, që realizohet me një proces pjesëmarrës, gjithpërfshirës, ndërsektorial, për përmirësimin e mëtejshëm të qeverisjes së qëndrueshme të pyjeve. PKP reflekton nevojat dhe prioritetet kombëtare dhe siguron përputhjen me legjislacionin, politikat dhe strategjitë kombëtare.

4. PKP miratohet në zbatim të politikave dhe përditësohet në vazhdimësi, në kontekstin e zhvillimeve të përgjithshme dhe të veçanta të vendit dhe të sektorit të pyjeve, si edhe ato që burojnë prej marrëveshjeve ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë. PKP miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit.

5. Monitorimi dhe kontrolli i zbatimit të DPP-së dhe PKP-së, bëhet në mënyrë të vazhdueshme dhe ciklike nga strukturat përgjegjëse sipas këtij ligji, duke bërë vlerësimin e ecurisë dhe ndryshimin e tyre çdo 3 vjet dhe rishikimin tërësor çdo 10 vjet.

6. Të gjitha institucionet apo autoritetet e tjera publike, veprimtaria e të cilave lidhet apo ndikon mbi fondin pyjor kombëtar, detyrohen që përpara miratimit të nismave apo akteve planifikuese të sektorëve që mbulojnë, të bashkërendojnë dhe të konsultohen.

KREU III

ADMINISTRIMI I SEKTORIT TË PYJEVE

Neni 10

Mbarështimi i pyjeve

1. Mbarështimi i pyjeve realizohet në përputhje me politikat dhe programin kombëtar të pyjeve, duke garantuar ruajtjen, zhvillimin dhe ripërtëritjen e fondit pyjor kombëtar, sigurimin e kushteve për shfrytëzimin e tij në përputhje me prioritetet kombëtare. Mbarështimi i pyjeve, përshtatet dhe plotësohet në përputhje me ndryshimet e gjendjes së fondit pyjor kombëtar si dhe me ndryshimet shoqërore dhe ekonomike të vendit.

2. Planifikimi i funksioneve, produkteve dhe punimeve në fondin pyjor kombëtar, bëhet nëpërmjet:

a) planit Kombëtar Sektorial të Pyjeve (PKSP), si dokumenti afatgjatë dhe kuadër i planifikimit në pyje, që përcakton zonimin (hartografimin) e përgjithshëm funksional të fondit pyjor kombëtar, veprimtaritë dhe aktivitetet e lejuara që zhvillohen në të, aktivitetet që realizohen në përputhje me kufizime të caktuara, si dhe ato të ndaluara. Ky dokument hartohet nga ministria dhe miratohet nga Këshilli Kombëtar i Territorit (KKT).

b) Planeve të Mbarështimit të ekonomive pyjore, si dokument bazë afatgjatë për pyjet, për realizimin e qeverisjes, zhvillimit dhe mbrojtjes së tyre, i vlefshëm për një periudhë 10 vjeçare. Planet e mbarështimit hartohen nga pronarët përkatës sipas formës së pronësisë, bazuar në metodikat/udhëzuesit e përgatitur nga ministria, nëpërmjet ekspertëve të fushës ose strukturave pyjore. Për të gjitha format e pronësisë planet e

mbarështimit miratohen nga Ministri. Përjashtimisht për bashkitë, miratimi i planit të mbarështimit shoqërohet me miratimin paraprak të Këshillit Bashkiak përkatës.,

c) planeve Operacionale vjetore, të cilat garantojnë planifikimin e punimeve, zbatimin, kontrollin apo monitorimin e Planeve të Mbarështimit dhe për fondin pyjor publik e privat, brenda territorit administrativ të bashkisë, miratohen nga kryetari i bashkisë, në përputhje me Planin e Mbarështimit.

3. Dokumentet planifikuese të përmendura në pikën 2 të këtij neni:

a) hartohen në përputhje me parimet e pjesëmarrjes së publikut dhe mbështeten në objektivat e zhvillimit strategjik, social dhe mjedisor të zonës;

b) zbatohen sipas rastit nga strukturat përgjegjëse për pyjet në përputhje me përgjegjësitë e përcaktuara në këtë ligj dhe me detyrimet që këto plane parashikojnë, ku agjencia, monitoron në mënyrë të vazhdueshme zbatimin e tyre si dhe raporton para Ministrisë;

c) rishikohen apo përditësohen, sipas nevojës nga strukturat përgjegjëse të parashikuara më lart dhe ndjekin të njëjtin proces miratimi.

Neni 11

Të drejtat dhe detyrimet mbi pyjet

1. Për shkak të vlerës dhe rëndësisë, pyjet janë pasuri kombëtare dhe trajtohen si të tillë. Funkzioni i pyjeve si një e mirë publike, prevalon mbi çdo interes tjetër të çdo subjekti dhe garantohet me vendosjen e kufizimeve përkatëse. Institucionet shtetërore garantojnë trajtimin prioritar të pyjeve sipas statusit të tyre “pasuri kombëtare” dhe interesit publik që ato përmbushin.

2. E drejta e pronësisë mbi fondin pyjor kombëtar, nënkupton mundësinë për të gëzuar dhe disponuar pjesë apo sipërfaqe të fondit pyjor kombëtar, brenda kufizimeve të vendosura në këtë ligj, në përputhje me funksionin dhe destinimin e fondit pyjor kombëtar. Sipas pronësisë, fondi pyjor kombëtar ndahet në fond pyjor publik dhe privat:

a) fondi pyjor në pronësi publike përfshin të gjitha kategoritë e fondit pyjor kombëtar që janë në pronësi të institucioneve shtetërore, në nivel qendror dhe vendor, dhe ndahet në: fondi pyjor në pronësi të bashkive për sipërfaqet brenda kufijve të tyre administrative, si dhe fondi pyjor në pronësi të Ministrisë ku përfshihen pyjet në zonat e mbrojtura që gjenden nën administrimin e agjencisë përgjegjëse për zonat e mbrojtura;

b) fondi pyjor në pronësi private përbëhet nga sipërfaqet pyjore të kthyer pronarëve privatë në përputhje me legjislacionin në fuqi si dhe nga grupet e drurëve apo pyllëzimet që ekzistojnë apo krijohen në tokat në pronësi private.

3. E drejta e shfrytëzimit të fondit pyjor kombëtar, nënkupton të drejtën që ka fituar subjekti i cili ka plotësuar kërkesat dhe kriteret e përcaktuara nga legjislacioni në fuqi, për të përfitur ekonomikisht, nëpërmjet aktiviteteve dhe veprimtarive të ndryshme në fondin pyjor, përmes shfrytëzimit dhe shitjes së materialit drusor, prodhimeve jo-drusore nga pylli, zhvillimit të gjuetisë, etj. Në lidhje me të drejtën e shfrytëzimit:

a) subjektet e licencuara për ushtrim aktiviteti në pyje që zotërojnë të drejtën për shfrytëzimin e fondit pyjor kombëtar apo ndërmarrjet e specializuara të ngritura nga bashkitë për këtë qëllim:

i) detyrohen ta ushtrojnë atë në përputhje me kriteret për mbrojtjen dhe zhvillimin e qëndrueshëm të pyjeve sipas këtij ligji dhe akteve nënligjore në zbatim;

ii) të kryejnë punimet sipas përcaktimeve në projektet tekniko-ekonomike të miratuara nga agjencia;

iii) të respektojnë detyrimet apo kushtëzimet e vendosura në këtë ligj, në aktet nënligjore, në planet e mbarështimit, dhe në kontratat e nënshkruara me strukturat përgjegjëse që administrojnë fondin pyjor kombëtar.

b) familjeve që përfitojnë ndihmë ekonomike si familje në nevojë, u jepet nga Bashkitë përkatëse, e drejta e shfrytëzimit të pjesëve të fondit pyjor të dhënë në përdorim dhe e drejta e shitjes së produkteve pyjore, për zbutjen e varfërisë, sipas udhëzimit të përbashkët të ministrit përgjegjës për pyjet dhe atij për çështjet sociale;

4. E drejta e përdorimit mbi pyjet, nënkupton mundësinë e personit për ta përdorur pjesën e fondit pyjor kombëtar të dhënë në përdorim dhe për të gëzuar frytet që rrjedhin prej tij, në masën që ka nevojë për vete

dhe për familjen e tij, përkundrajt punës së tij në kryerjen e shërbimeve përmirësuese të atij pylli si dhe pa çenuar mundësinë që kanë pyjet dhe zhvillimin e qëndrueshëm. Në lidhje me të drejtën e përdorimit:

a) familjet dhe komunitetet me banim të përhershëm në zonat rurale, kanë të drejtën e përdorimit të sipërfaqeve të fondit pyjor kombëtar në afërsi të fshatit për përmbushjen e nevojave vetjake;

b) e drejta e përdorimit të fondit pyjor kombëtar për nevojat e komuniteteve rurale, bazohet në respektimin e parimit të barazisë gjinore, në përputhje me politikat për zhvillimin rural, duke njohur përgjegjësitë për ruajtje dhe kujdesin ndaj pyllit;

c) kriteret dhe rregullat për dhënien në përdorim të fondit pyjor përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Administrimi i fondit pyjor kombëtar bëhet sipas dispozitave të këtij ligji dhe akteve nënligjore në zbatim të tij, pavarësisht formës së pronësisë.

6. Kalimi i të drejtave dhe detyrimeve mbi fondin pyjor kombëtar dhe pa ndryshuar destinimin e tij, bëhet në përputhje me Kodin Civil dhe sipas mënyrave dhe kushteve të përcaktuara me ligje të veçanta, duke përmbushur detyrimet e mëposhtme:

a) personat fizikë ose juridikë që kanë në pronësi, administrim, shfrytëzim ose përdorim pyje, grumbuj drurësh ose dru pyjorë, brenda ose jashtë fondit pyjor kombëtar, janë të detyruar të sigurojnë mbrojtjen e tyre;

b) subjektet kanë detyrimin që të regjistrojnë pranë RKFP-së të drejtat dhe detyrimet mbi fondin pyjor kombëtar sipas këtij ligji, si dhe çdo ndryshim të tyre.

7. Të drejtat e subjekteve mbi pasuritë e fondit pyjor kombëtar si dhe kufizimet e tyre, së bashku me infrastrukturën përkatëse, regjistrohen nga vetë subjektet në Agjencinë Shtetërore të Kadastrës sipas dispozitave në fuqi të legjislacionit përkatës për regjistrimin e pasurive.

Neni 12

Financimi i Sektorit të Pyjeve

1. Financimi i sektorit të pyjeve bazohet në parimin e qëndrueshmërisë, që nënkupton ekuilibrimin e shpenzimeve që kryhen për ruajtjen, rigjenerimin dhe zhvillimin e fondit pyjor kombëtar, me të ardhurat që sigurohen nga shfrytëzimi i tij dhe shërbimet që ofron. Të ardhurat nga aktivitetet në fondin pyjor kombëtar përdoren vetëm dhe në funksion të rimëkëmbjes së pyjeve.

2. Burimet e financimit të sektorit të pyjeve janë:

a) të ardhurat nga buxheti i shtetit, si kthim i kontributit të pyjeve në ekonomi dhe shoqëri;

b) të ardhurat nga shfrytëzimi i pyjeve për të gjitha funksionet dhe produktet që mundësojnë;

c) të ardhurat nga tarifat apo taksat e posaçme mbi pyjet, si dhe nga dëmshpërblimi apo kompensimi i ndikimit mbi fondin pyjor kombëtar, të cilat depozitohen në një fond të veçantë i cili investohet sërish në pyje;

ç) të ardhurat nga donacionet dhe grantet e ndryshme.

3. Si rregull i përgjithshëm, është i detyrueshëm kthimi i plotë për pyjet i vlerave monetare të siguruara nga pyjet. Të ardhurat e realizuara nga pyjet, duhet të kthehen në investime për pyjet.

4. Tarifat bazë për të gjitha veprimtaritë që zhvillohen në sektorin e pyjeve, për shërbimet publike e mjedisore që zhvillohen në fondin pyjor publik, si dhe ato të vlerësimit të dëmeve në pyje, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Organi përgjegjës për vjeljen e të ardhurave në sektorin e pyjeve është struktura përgjegjëse për pyjet në bashki/zonat e mbrojtura, ndërsa procedura e mbledhjes së tyre apo ekzekutimit të detyrueshëm, rregullohet sipas legjislacionit në fuqi për kundërvajtjet administrative.

5. Ministria, bashkitë, ministria përgjegjëse për financat dhe agjencia shtetërore përgjegjëse për pyjet, planifikojnë çdo vit fondet e nevojshme për fondin pyjor publik, në përputhje me legjislacionin për buxhetin e shtetit dhe financat publike, në nivel qëndror apo rregullimit të buxhetimit në nivel vendor.

6. Burimet financiare në dispozicion të ministrisë (përfshirë agjencitë) dhe të bashkive, për pyjet publike, përdoren për:

a) mbrojtjen e pyjeve, florës, faunës së egër, mjedisit dhe biodiversitetit si dhe parandalimin dhe luftimin e sëmundjeve, dëmtuesve dhe zjarreve;

- b) punimet e mirëmbajtjes dhe të përmirësimit të gjendjes së pyjeve, ndërtimin, riparimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës pyjore;
- c) investime të ndryshme në fondin pyjor publik për trajtimin, zhvillimin dhe shtimin e sipërfaqes së pyjeve dhe volumit të tyre;
- ç) hartimin dhe zbatimin e planeve të mbarështimit dhe monitorimin e pyjeve, studime e kërkime shkencore, si dhe për mbështetjen e bashkive si njësi të vetëqeverisjes vendore dhe pronarëve privatë;
- d) organizimin e fushatave periodike për edukimin dhe ndërgjegjësimin publik për mbrojtjen dhe mirëqeverisjen e pyjeve.

KREU IV ORGANIZIMI I SEKTORIT TË PYJEVE

Neni 13

Institucionet qendrore përgjegjëse për pyjet

1. Ministria, është institucioni më i lartë politikëbërës dhe rregullator, që garanton zhvillimin e qëndrueshëm të sektorit, duke koordinuar partneritetin me sektorët dhe aktorët e tjerë dhe ekuilibruar interesat sektoriale.
2. Agjencia përgjegjëse për pyjet, është person juridik publik, buxhetor, në varësi të ministrit, që ka si mision mirëqeverisjen e pyjeve në nivel kombëtar, ruajtjen dhe zhvillimin e tyre, përdorimin e qëndrueshëm dhe multifunksional të burimeve në fondin pyjor kombëtar, si pasuri natyrore me rëndësi kombëtare.
3. Agjencia përgjegjëse për zonat e mbrojtura, është institucioni qendror shtetëror përgjegjës për zonat e mbrojtura, në varësi të ministrit, sipas legjislacionit të posaçëm për zonat e mbrojtura.

Neni 14

Përgjegjësitë e Institucionet qendrore për pyjet

1. Ministria, në përmbushje të rolit të saj, nëpërmjet strukturave përgjegjëse për pyjet në Ministri, ka këto përgjegjësi:
 - a) përcakton drejtimit e politikave mbi pyjet duke garantuar harmonizimin me prioritetet kombëtare dhe politikat e tjera sektoriale;
 - b) harton dhe monitoron zbatimin e programeve dhe dokumenteve strategjike për zhvillimin, ruajtjen dhe administrimin e fondit pyjor kombëtar;
 - c) harton dhe përmirëson kuadrin ligjor rregullator në fushën e pyjeve, monitoron zbatimin dhe efektivitetin e tij, si dhe përmbushjen e detyrimeve që burojnë nga marrëveshjet ndërkombëtare për pyjet;
 - ç) planifikon financimin e sektorit bazuar në politikat dhe prioritetet e miratuara, duke garantuar shpërndarjen e drejtë dhe eficiente të fondeve.
 - d) miraton planet e mbarështimit për të gjitha format e pronësisë.
2. Agjencia përgjegjëse për pyjet, ka këto përgjegjësi:
 - a) sigurimin e performancës në sektorin e pyjeve, vlerësimin e gjendjes së pyjeve dhe impaktit të sektorit përmes monitorimit të treguesve kyç dhe nivelit të realizimit të politikave, programeve dhe planeve në nivel kombëtar;
 - b) mbrojtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të burimeve pyjore përmes optimizimit të shfrytëzimit të tyre drejt përfitueshmërisë ekonomike, në përputhje me prioritetet në përdorim e nevojat e vendit, si dhe me kriteret për mbarështimin e pyjeve;
 - c) propozimin tek Ministrit për vendosjen e normave, standardeve, çmimeve bazë dhe praktikave më të mira të unifikuara në fushën e pyjeve me qëllim orientimin dhe eficiencën e strukturave dhe subjekteve që kanë të drejta dhe detyrime mbi fondin pyjor kombëtar, të cilat miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.
 - ç) zbatimin e sistemeve të çertifikimit të pyjeve të pranuar në nivel ndërkombëtar;

d) garantimin e koordinimit, bashkëveprimet dhe angazhimit të strukturave përgjegjëse për pyjet në nivel qëndror dhe vendor si dhe të aktorëve të tjerë (ojf, biznese, komunitete, etj.), duke konsideruar edhe respektimin e barazisë gjinore;

dh) ngritjen dhe funksionimin e sistemit të integruar të informacionit mbi pyjet në nivel kombëtar, si dhe harmonizimin e kërkimit shkencor në fushën e pyjeve;

e) mbikëqyrjen e zbatimit të kërkesave ligjore dhe dokumenteve planifikues në pyje, si dhe këshillimin e ndërgjegjësimin e aktorëve në lidhje me detyrimet mbi pyjet;

ë) garantimin e funksionalitetit të sistemit të kontrollit dhe të inspektimit të veprimtarive që zhvillohen në fondin pyjor kombëtar, duke ndërhyrë sipas përcaktimeve në këtë ligj.

Rregullat për organizimin dhe funksionimin e agjencisë përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit.

3. Agjencia për zonat e mbrojtura garanton manaxhimin e qëndrueshëm, ruajtjen, rigjenerimin, përdorimin e fondit pyjor kombëtar nën administrim, kontrollin dhe inspektimin e tij dhe ushtron përgjegjësitë në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe legjislacionin e posaçëm për zonat e mbrojtura.

Neni 15

Strukturat vendore përgjegjëse për pyjet

1. Struktura përgjegjëse për qeverisjen e pyjeve në bashki, është strukturë e specializuar në nivel vendor, me attribute menaxhuese, kontrolluese/inspektuese, teknike dhe këshillimore, që administrojnë fondin pyjor kombëtar në pronësi.

2. Strukturat komunitare në fshat (kryetari i fshatit dhe kryesia e fshatit), kujdesen për përdorimin e qëndrueshëm të pyjeve në fshat, në përputhje me nevojat dhe politikat për zhvillimin e zonave rurale.

3. Bashkitë ngrenë strukturën përgjegjëse për pyjet brenda territorit të tyre, me personel me arsim profesional dhe të lartë pyjor duke garantuar një raport të drejtë gjinor. Numri i punonjësve të strukturës përgjegjëse për pyjet përcaktohet në përpjesëtim me sipërfaqen e fondit pyjor, si vijon:

a) një specialist pyjesh për 750 – 1000 ha për pyjet e lartë;

b) një specialist pyjesh për 1500 – 2500 ha për pyjet e ulët dhe shkurret.

4. Emërimi në detyrë i punonjësve të strukturës përgjegjëse për pyjet bëhet nga kryetari i bashkisë, në përputhje me legjislacionin në fuqi, përveç kur parashikohet ndryshe në ligjin për nëpunësin civil. Kriteret e përgjithshme të profesionalizimit për emërimin e punonjësve të strukturës përgjegjëse për pyjet harton nga agjencia përgjegjëse për pyjet dhe miratohen nga Ministri.

5. Inspektorët e strukturave kontrolluese/inspektuese të pyjeve në bashki, bazuar në natyrën e veçantë të funksionit që realizojnë dhe përgjegjësinë e përbashkët për përmbushjen e tij, bashkëpunojnë me strukturat përgjegjëse për kontrollin dhe monitorimin pranë agjencisë përgjegjëse për pyjet.

6. Gjatë ushtrimit të veprimtarisë së kontrollit dhe procesit të inspektimit, inspektorët e strukturave kontrollues/inspektuese të pyjeve në bashki raportojnë në përputhje me linjën dhe hierarkinë administrative përpara drejtuesit të strukturës përgjegjëse për pyjet në bashki, si dhe kur kërkohet, pranë agjencisë dhe institucioneve të tjera të përcaktuara në këtë ligj.

7. Strukturat komunitare në fshat, nën koordinimin e Bashkisë, bashkëpunojnë me shoqërinë civile dhe organizatat e ndryshme, duke angazhuar dhe përfshirë komunitetin për administrimin, qeverisjen dhe mbrojtjen e fondit pyjor në pronësi të Bashkisë.

4. Në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi, me programet dhe dokumentet strategjike për zhvillimin, ruajtjen dhe administrimin e fondit pyjor kombëtar, me vendim të kryetarit të bashkisë, strukturave komunitare mund t'u jepen detyra të caktuara mbi përdorimin e pyjeve, kujdesin dhe ruajtjen e tyre.

Neni 16

Përgjegjësitë e strukturave vendore përgjegjëse për pyjet

1. Struktura përgjegjëse e pyjeve në bashki ka këto detyra:

a) përgjigjet për administrimin tërësor të fondit pyjor kombëtar, publik e privat, brenda kufijve administrative të bashkisë;

b) ngre dhe mirëmban regjistrin e fondit pyjor kombëtar në bashki. Mbledh të dhëna për zhvillimin e pyjeve publike dhe private, përgjigjet për ruajtjen e ekuilibrit biologjik në fondin pyjor vendor dhe mban të dhëna të sëmundjeve, dëmtuesve dhe zjarreve në pyjet e bashkisë e ato private brenda territorit administrativ të bashkisë;

c) Harton, miraton, zbaton dhe kontrollon ecurinë sipas Planeve Operacionale, në përputhje me dokumentat e planifikimit strategjik dhe Planet e Mbarështimit, për fondin pyjor publik e privat, brenda territorit administrativ të bashkisë, duke bashkëpunuar me institucionet përgjegjëse për mjedisin, si dhe administron të gjithë dokumentacionin përkatës;

ç) përgatit projektet për investimet në pyje, kontrollon dhe merr në dorëzim punimet e kryera në pyje, pavarësisht nga burimi i financimit dhe mbështet dhe miraton planifikimin dhe zbatimin e qeverisjes në pyjet private;

d) monitoron mirëmbajtjen dhe funksionimin e infrastrukturës në fondin pyjor publik;

dh) drejton dhe mbikqyr punën për përmirësimin e zonave të gërryera dhe luftimin e erozionit, rrëshqitjeve dhe ortekëve brenda territorit të bashkisë, si dhe luftën ndaj dëmtuesve dhe sëmundjeve;

e) siguron mbështetje teknike nëpërmjet këshillimit të pronarëve privatë dhe të përdoruesve të pyjeve publike dhe organizatave të tyre, si dhe organizon trajnime dhe ofron shërbim këshillimor për ta, në përputhje dhe në respektim të barazisë gjinore.

ë) bashkëpunon për zhvillimin e veprimtarive kërkimore në pyje dhe mbikqyr zhvillimin e florës dhe faunës së egër dhe propozon mbrojtjen e llojeve të rrezikuara, të rralla ose në rrezik;

f) bashkëpunon me shoqërinë civile dhe organizatat e ngritura mbi baza ligjore me objekt të tyre "pyllin", si dhe garanton gjithëpërfshirjen e popullsisë lokale për administrimin, qeverisjen dhe mbrojtjen e fondit pyjor që ka në pronësi;

g) kontrollon dhe realizon proceset inspektuese për zbatimin e dispozitave ligjore dhe të akteve nënligjore në fuqi për pyjet, duke përfshirë veprimtaritë që zhvillohen në fondin pyjor kombëtar nga subjektet private e publike, juridikë e fizikë, si dhe mbikqyr zbatimin e kushteve të lejeve, licencave dhe detyrimeve kontraktuale nga ana e tyre.

2. Strukturat komunitare në fshat (kryetari i fshatit dhe kryesia e fshatit), kujdesen për përdorimin e qëndrueshëm të pyjeve në fshat, në përputhje me nevojat dhe politikat për zhvillimin e zonave rurale, duke realizuar përgjegjësitë e mëposhtme:

a) kontribuojnë për mbrojtjen dhe shfrytëzimin e qëndrueshëm të fondit pyjor kombëtar në përdorim të komunitetit rural;

b) nxisin zhvillimin e agropylltarisë në pjesë/zona të përshtatshme të fondit pyjor kombëtar;

c) mundësojnë bashkëpunimin dhe koordinimin me strukturat përgjegjëse për pyjet në nivel qëndror, rajonal dhe ato në bashki, për hartimin, zbatimin dhe monitorimin e planeve të mbarështimit të pyjeve në afërsi të fshatit;

ç) ndihmojnë në ndërgjegjësimin e komunitetit rural mbi rëndësinë e ruajtjes së pyjeve dhe ekuilibrave biologjikë në to, si dhe orientojnë përdorimin e pyjeve në përputhje me kërkesat ligjore dhe planet e mbarështimit;

d) sinjalizojnë dhe bashkëpunojnë me strukturat kontrolluese dhe monitoruese për parandalimin dhe ndëshkimin e aktiviteteve të paligjshme që dëmtojnë pyjet.

Neni 17

Profesionistët e pyjeve

Në kuptim të këtij ligji, profesionistët e pyjeve janë:

1. Institucionet përgjegjëse për pyjet, në nivel qendror dhe vendor.
2. Institucionet e edukimit profesional dhe të arsimit të lartë në fushën e pyjeve.
3. Stafit teknik dhe profesional i institucioneve përgjegjës për pyjet.
4. Ekspertët në fushën e pyjeve.

Neni 18

Përgjegjësitë e profesionistëve të pyjeve

1. Institucionet përgjegjëse për pyjet, promovojnë rolin e profesionistëve të pyjeve dhe garantojnë mbrojtjen dhe rritjen /zhvillimin e tyre, kushte pune të përshtatshme, vlerësimin e drejtë dhe të paanshëm të performancës, si dhe rritjen në karrierë bazuar në parimin e meritokracisë.

2. Organizimi i strukturave përgjegjëse për pyjet në nivel qendror dhe vendor, bëhet mbi bazën e parimit të profesionalizmit. Në pozicionet që mbulojnë funksione teknike apo ku kërkohen njohuri të specializuara mbi pyjet, stafi i punësuar duhet të zotërojë formimin përkatës profesional në degën e inxhinierisë së pyjeve ose degë të tjera të lidhura me pyjet dhe mjedisin.

3. Institucionet e edukimit profesional dhe të arsimit të lartë në fushën e pyjeve, planifikojnë numrin e kuotave në degët përkatëse me qëllim formimin e specialistëve të ardhshëm, në përputhje me kërkesat që vijnë nga institucionet publike përgjegjëse për qeverisjen e pyjeve, të përcaktuara në këtë ligj, si dhe politikat qeverisëse mbi arsimin përkatës.

4. Stafit teknik dhe profesional i institucioneve përgjegjës për pyjet, i nënshtrohet programeve të zhvillimit/trajnimit të vazhdueshëm. Agjencia realizon organizimin dhe koordinimin e aktorëve të ndryshëm, duke përfshirë donatorët, me qëllim integrimin në një program të trajnimeve të parashikuara në kuadër të projekteve të ndryshme dhe certifikimin/licencimin e ekspertëve të fushës.

5. Ekspertët në fushën e pyjeve, përgjegjës për certifikimin e shërbimeve të ekspertizës dhe profesionale në pyje e kullota, licëncën sipas kategorisë III.7.A të ligjit nr. 10 081, datë 23.2.2009, “Për licencat, autorizimet dhe lejet në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar. Rregullat, procedurat dhe kriteret për pajisjen me certifikatën e ekspertit miratohen nga Këshilli i Ministrave me propozimin e ministrit. Certifikata e ekspertit në fushën e pyjeve lëshohet nga Ministri, sipas formatit të miratuar prej tij.

Neni 19

Kërkimi shkencor në fondin pyjor kombëtar

1. Veprimtaritë kërkimore e shkencore në fushën e pyjeve kryhen nga institucione arsimore e shkencore, subjekte juridikë e fizikë, që përmbushin kushtet dhe kriteret, sipas legjislacionit të posaçëm në fushën kërkimore-shkencore, duke konsideruar edhe respektimin e barazisë gjinore. Ministria dhe bashkitë, bashkëpunojnë me ministrinë përgjegjëse për arsimin, për planifikimin dhe financimin e punës kërkimore e shkencore në fondin pyjor kombëtar.

2. Institucionet arsimore e shkencore, bashkërendojnë aktivitetin e tyre me institucionet publike në nivel qëndror e vendor, me qëllim orientimin e punës së tyre drejt nevojave reale dhe prioriteteve të sektorit, sigurimit të konsulencave, oponentëve dhe asistencës teknike, si dhe vënies në përdorim dhe aplikimit në praktikë të dijeve të akumuluar, të zbulimeve dhe rezultateve të punës akademike e kërkimore, për përmirësimin e qeverisjes së pyjeve.

3. Institucionet arsimore, institucione të tjera dhe subjekte juridikë e fizikë, kanë të drejtë të kërkojnë ngritjen e bazave eksperimentale dhe didaktike në fondin pyjor publik, për zhvillimin e veprimtarive kërkimore e shkencore, praktikave mësimore të nxënësve e studentëve dhe kualifikimin e specialistëve të pyjeve, të cilat miratohen:

a) nga bashkia, për fondin pyjor në pronësi të saj;

b) nga Agjencia përgjegjëse për zonat e mbrojtura, për sipërfaqet në zonat e mbrojtura.

4. Me propozim të ministrit, Këshilli i Ministrave miraton vendimin për kriteret e ushtrimit, miratimit dhe të monitorimit të veprimtarive kërkimore-shkencore në fondin pyjor kombëtar.

5. Grumbujt pyjorë me lloje me vlera të larta gjenetike, aktuale apo potenciale, shpallen “burime gjenetike” me urdhër të Ministrit dhe ruhen “in-situ”.

6. Grumbujt e drurëve dhe të llojeve pyjore, të caktuara për konservim, germoplazmë, “in-situ” dhe “ex-situ”, për grumbullim, përpunim, shpërndarje dhe certifikim të materialit mbjellës, administrohen nga bashkitë/agjencia përgjegjëse për zonat e mbrojtura.

Neni 20

Sistemi i integruar i informacionit në pyje

1. Sistemi i integruar i informacionit në pyje, përbëhet nga të dhënat e mbledhura dhe të ruajtura në bazën shtetërore të të dhënave mbi pyjet, nga teknologjia, pajisjet, rrjetet dhe aplikacionet që mundësojnë shkëmbimin e këtyre të dhënave dhe informacionit mes institucioneve përgjegjëse për pyjet, në nivel qëndror dhe vendor.

2. Baza shtetërore e të dhënave organizon dhe integron të dhënat dhe informacionin që përmban inventari kombëtar i pyjeve, planet e mbarështimit, regjistri kombëtar i fondit pyjor, si dhe monitorimi i fondit pyjor kombëtar, duke ofruar një pasqyrë të hollësishme dhe të detajuar të treguesve pyjorë, për të garantuar menaxhimin e qëndrueshëm të pyjeve, duke përfshirë edhe të dhënat që kanë referencë gjeohapësinore.

3. Agjencia, projekton, ndërton, mirëmban dhe përditëson sistemin e integruar të informacionit (që përmbledh sistemet ALFIS në sektorin e pyjeve, duke garantuar aksesin dhe shkëmbimin e të dhënave sipas ligjit dhe siguruar ndërveprimin me bashkitë/agjencisë së zonave të mbrojtura për marrjen e informacionit vendor në kohë reale, nën orientimin e ASIG (Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor).

4. Agjencia monitoron performancën e qeverisjes së pyjeve bazuar në treguesin e dinamikës së produktivitetit të tokës dhe jep rekomandimet e duhura për përmirësimin e gjendjes tek strukturat përgjegjëse.

Neni 21

Infrastruktura në fondin pyjor kombëtar

1. Bashkitë dhe agjencia për zonat e mbrojtura, janë përgjegjëse për projektimin, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës në fondin pyjor kombëtar që kanë nën administrim, në përputhje me dokumentet planifikues në pyje. Për fondin pyjor privat, kjo infrastrukturë ndërtohet nga pronarët.

2. Agjencia, në bashkëpunim me bashkitë/agjencinë përgjegjëse për zonat e mbrojtura, mbikqyr ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës në pyje, si dhe ofron mbështetje teknike dhe financiare në rastet kur investimet në infrastrukturë realizohen me financimet e buxhetit të shtetit.

3. Personat juridikë ose fizikë, që kanë marrë pyje në përdorim ose shfrytëzim, sipas legjislacionit në fuqi, ndërtojnë, riparojnë dhe mirëmbajnë infrastrukturën pyjore, me mjetet e tyre financiare. Në rastin kur ndërtojnë rrugë të reja, shpenzimet reflektohen në tarifat e reduktuara të lëndës drusore.

4. Bazuar në kërkesat për mbrojtjen e pyjeve dhe kryerjes së shërbimeve në to, strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki dhe agjencia përgjegjëse për zonat e mbrojtura, mund të kufizojnë, bllokujnë ose vendosin tarifa për qarkullimin në rrugët pyjore.

5. Në raste zjarresh, katastrofash natyrore ose manovrash ushtarake, lejohet, pa asnjë kufizim, përdorimi i infrastrukturës rrugore në fondin pyjor kombëtar.

6. Asetet, instalimet dhe rjetet që janë pjesë e infrastrukturës publike kombëtare dhe lokale, por që shtrihen në sipërfaqet e fondit pyjor kombëtar, projektohen, ndërtohen dhe mirëmbahen nga entet dhe institucionet përgjegjëse, në përputhje me përcaktimet e këtij ligji dhe të kuadrit ligjor mbi planifikimin dhe zhvillimin e territorit, duke respektuar dokumentet strategjike në sektorin e pyjeve dhe planet e mbarështimit të ekonomive pyjore, me qëllim mbrojtjen dhe mosçenimin e pyllit dhe mjedisit.

7. Këshilli i Ministrave me propozim të Ministrit miraton rregulla të hollësishme për zbatim e pikës 3 të këtij neni.

KREU V PËRFITIMET NGA SHFRYTËZIMI I FONDIT PYJOR KOMBËTAR

Neni 22

Kategoritë e përfitimeve dhe rregullat mbi shfrytëzimin e fondit pyjor kombëtar

1. Përfitimet nga shfrytëzimi i fondit pyjor kombëtar kategorizohen si vijon:

- a) përfitimet nga shfrytëzimi i “shërbimeve në ekosistem” që pylli mundëson;
- b) përfitimet nga shfrytëzimi për “veprimtari të ndryshme” që zhvillohen në fondin pyjor kombëtar;
- c) përfitimet nga prodhimi, shfrytëzimi dhe shitja e “prodhimeve jo-drusore nga pylli”;
- ç) përfitimet nga prodhimi, shfrytëzimi dhe shitja e “materialit drusor”.

Në dhënien e të drejtave për të përfituar nga shfrytëzimi i fondit pyjor kombëtar, mbahet në konsideratë rëndësia dhe interesi publik për pyjet si pasuri kombëtare, që prevalon mbi çdo interes tjetër që mund të ndërthuret me fondin pyjor kombëtar.

2. Personat fizikë dhe juridikë, kanë të drejtë të shfrytëzojnë fondin pyjor kombëtar, vetëm kur kanë dalë fitues në procedurat e konkurimit publik dhe kur lidhin kontratën me bashkitë/agjencisë për zonat e mbrojtura, sipas përcaktimeve të mëposhtme:

a) kërkesat, që duhet të plotësojnë subjektet për pjesëmarrje në konkurimin publik, përcaktohen me udhëzim të ministrit;

b) të drejtat, që sigurohen nga kontrata për shfrytëzimin e fondit pyjor kombëtar, nuk mund të transferohen;

c) subjektet që kanë lidhur kontratën, mund të ndërtojnë ose të vendosin instalime të përkohshme, sipas skemave teknologjike, të miratuara nga struktura përgjegjëse për pyjet bashkiake/agjencisë për zonat e mbrojtura, duke plotësuar kërkesat dhe standardet e përshtatshmërisë për personat me aftësi të kufizuara aty ku është e mundur;

ç) kur subjekti privat i specializuar kërkon të marrë sipërfaqe të mëdha nga fondi pyjor kombëtar, për afate të gjata kohore për të rehabilituar pyjet (përfshirë pyllëzimet me drurë pyjore në sipërfaqet e degraduara dhe tokat e abandonuara), kërkesa shqyrtohet në mbështetje të legjislacionit mbi koncesionet dhe partneritetin publik privat.

3. Veprimtaritë e shfrytëzimit në fondin pyjor kombëtar, përveçse kur kryhen nga strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki si dhe nga banorët apo pronarët për nevojat e tyre, sipas këtij ligji, mund të realizohen vetëm nga individë të ertifikuar apo subjekte të liçencuar sipas ligjit, në përputhje me procedurat e miratuara nga Këshilli i Ministrave.

4. Procedurat e unifikuara në nivel kombëtar që do të ndiqen për shfrytëzimin e pyjeve nga banorët për nevojat e tyre (si mënyra e likuidimit të tarifave, procesi i damkimit, lidhja e kontratës, dorëzimi dhe kolaudimi i parcelave, etj.), përgatiten nga agjencia për pyjet në konsultim me bashkitë, dhe miratohen me urdhër të ministrit.

5. Strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki, nën bashkërendimin e agjencisë shtetërore përgjegjëse për pyjet, në lidhje me elementet e marketingut sipas përkufizimit në këtë ligj:

a) ndërtojnë bazën e të dhënave të prodhimeve drusore dhe jo-drusore nga pylli, të përfituara nga shfrytëzimi dhe të shitura, me vendndodhjen e tyre, si dhe të shërbimeve të ofruara në pyje, së bashku me tarifën, çmimet apo vlerat përkatëse;

b) monitorojnë, në vijimësi, kërkesë-ofertën në treg dhe çmimet e produkteve drusore të papërpunuara, gjysmë të përpunuara dhe të përpunuara, të produkteve jo-drusore nga pylli dhe shërbimeve të ndryshme në pyje, dhe i reflektojnë ato në bazën e të dhënave;

c) promovojnë vlerat e shumfishta të fondit pyjor kombëtar, nevojën për mbrojtjen dhe zhvillimin e tij, nëpërmjet mënyrave dhe mjeteve të ndryshme të publikimit e të informimit.

Neni 23

Përfitimet nga shfrytëzimi i shërbimeve në ekosistem

1. Shërbimet në ekosistem, janë përfitimet që sigurohen nga funksionet natyrore të pyjeve dhe punimet e kryera në to, ku përfshihen kategoritë e shërbimeve sipas përkufizimit në këtë ligj.

2. Strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki dhe agjencia përgjegjëse për zonat e mbrojtura, vlerësojnë shërbimet e ekosistemit që mundësojnë pyjet nën përgjegjësinë e tyre, si përfitime që njerëzit marrin prej pyjeve.

3. Pyjet janë edhe objekt i përthithjes së karbonit, që llogaritet dhe tregtohet sipas rregullave dhe procedurave të parashikuara në Protokollin e Kiotos, ku:

a) kuotat e karbonit, në procesin e sekuestrimit të tij, u përkasin pronarëve, sipas pronësisë që kanë mbi fondin pyjor;

b) ministria është institucioni përgjegjës për zbatimin e dispozitave të Protokollit të Kiotos dhe marrëveshjeve ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë është palë.

4. Rregullat për përfitimet nga shfrytëzimi i shërbimeve të ekosistemit pyjor, kompensimi dhe pagesat, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrit.

Neni 24

Përfitimet nga shfrytëzimi për veprimtari ekonomike në fondin pyjor kombëtar

1. Pjesë të fondit pyjor e publik jepen në shfrytëzim/përdorim për zhvillimin e veprimtarive për:

a) qëllime pushimi, argëtimi, shëndetësore, shoqërore, turistike, sportive dhe kulturore;

b) mbarëshkrimin e florës dhe faunës së egër, kultivimin dhe grumbullimin e bimëve të ndryshme, zhvillimin e agropylltarisë, akuakulturës, kullotjen e blegtorisë dhe kositjen e barit, dhe zhvillimin e gjuetisë;

c) shtrimin e rrjeteve/linjave, tubacioneve dhe ndërtime infrastrukturore të tjera të përkohshme ose të përhershme;

ç) nxjerrje, prodhim dhe depozitim materialeve inerte në karrierë, kryerjen e operacioneve të kërkim-zbulimit dhe shfrytëzimit të mineraleve, hidrokarbureve dhe të ujit.

2. Strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki, identifikojnë dhe shpallin listën e vendeve ose të shesheve të fondit pyjor publik, ku mund të ushtrohen këto veprimtari, të përmendura në pikën 1 të këtij neni .

3. Dhënia në shfrytëzim/përdorim e pjesëve të fondit pyjor kombëtar për veprimtari të përmendura në pikën 1 të këtij neni, bëhet në bazë të kontratave, të nënshkruara nga kryetari i bashkisë/organi përgjegjës për

zonat e mbrojtura kur përfshihet në këto zona. Kontratat përfundojnë në çastin kur KKT miraton tjetër zhvillim, për sipërfaqen e fondit pyjor kombëtar objekt kontrate. Rregullat, procedurat e kërimit, të shqyrtimit e të miratimit të kërkesave për dhënie në shfrytëzim/përdorim të fondit pyjor kombëtar për këto veprimtari, caktohen me udhëzim të ministrit.

4. Çmimet dhe tarifat për dhënien në shfrytëzim/përdorim të fondit pyjor kombëtar për veprimtaritë e përmendura në pikën 1 të këtij neni, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e përbashkët të Ministrit përgjegjës për pyjet dhe Ministrit përgjegjës për financat. Pronarët privatë, për veprimtaritë që zhvillohen në fondin pyjor në pronësi të tyre, kanë të drejtë të përdorin çmime dhe tarifa të vendosura në marrëveshje me subjektet e interesuara.

5. Subjektet që marrin në shfrytëzim/përdorim pjesë të fondit pyjor kombëtar, duhet të jenë të licencuar për ushtrimin e aktivitetit në përputhje me legjislacionin përkatës, si dhe kanë detyrimin për të depozituar planin e rehabilitimit që do të zbatohet sipas planit/grafikut të shfrytëzimit të miratuar nga ministria përgjegjëse për aktivitetin në sipërfaqet respektive dhe rehabilitimin përfundimtar në mbyllje të aktivitetit në zonën përkatëse.

6. Kriteret, kushtet, mënyra dhe realizimi i rehabilitimit bëhet bazuar në udhëzimin e Ministrit, në bashkërendim me ministritë përgjegjëse për aktivitetin e miratuar.

Neni 25

Përfitimet nga shfrytëzimi i produkteve jo-drusore nga pylli

1. Shfrytëzimi i prodhimeve jo-drusore nga pylli, lejohet në fondin pyjor kombëtar për qëllime të përfitimit ekonomik, në përputhje me këtë ligj dhe legjislacionin e posaçëm për bimët mjekësore, eterovajore dhe tanifere natyrore, dhe në mbështetje të kriterëve dhe kontigjentëve të caktuara nga Ministria sipas rregullave të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

2. Vjelja e prodhimeve jo-drusore në pyje kryhet në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të akteve të tjera nënligjore, duke mos cënuar mbrojtjen e tokës dhe të elementëve klimatikë, ekologjikë e shoqërorë. Rregullat dhe kriteret caktohen me manual të miratuar me urdhër të Ministrit.

3. Struktura përgjegjëse për pyjet në bashki dhe ajo për zonat të mbrojtura, vlerëson dhe planifikon mundësinë e shfrytëzimit të prodhimeve jo-drusore nga pylli, brenda mundësisë vjetore të shfrytëzimit të fondit pyjor kombëtar, bazuar në planet e mbarështimit dhe mbështetur në bazën e të dhënave, sipas rregullave të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Grumbullimi i prodhimeve jo-drusore pyjore e nënprodukteve të fondit pyjor kombëtar, mund të kryhet nga individë, persona juridikë e fizikë të licencuar, pasi të jenë pajisur me lejen përkatëse nga struktura përgjegjëse për pyjet në bashki ose në zonat e mbrojtura, si dhe të kenë depozituar planin e rehabilitimit që do të zbatohet në përfundim të aktivitetit në zonën përkatëse.

5. Struktura përgjegjëse për pyjet në bashki, mbi bazën e planifikimit dhe të lejeve që lëshon për subjektet grumbulluese, i pajis ato edhe me certifikatën e origjinës.

6. Subjektet që veprojnë në tregtinë e prodhimeve jo-drusore pyjore, janë përgjegjëse për promovimin e rëndësisë dhe përfitimeve të prodhimeve jo-drusore pyjore, për hartimin dhe përhapjen e informacionit mbi to, kryerjen e trajnimeve dhe udhëzimin e personave/komuniteteve që angazhohen në mbledhjen dhe përpunimin e tyre, duke garantuar shfrytëzimin brenda mundësive prodhuese e biologjike dhe përputhshmërinë me teknikat që mundësojnë rigjenerimin e tyre, në funksion edhe të forcimit të ekonomive rurale dhe përmirësimit të kushteve të jetesës në fshat.

7. Të gjitha produktet pyjore jo-drusore (përfshirë bimët mjekësore, eterovajore dhe tanifere natyrore) transportohen dhe shiten pasi të jenë pajisur me certifikatë origjine.

Neni 26

Përfitimet nga shfrytëzimi i produkteve drusore

1. Shfrytëzimi i materialit drusor, lejohet në fondin pyjor kombëtar për qëllime të përfitimit ekonomik dhe vetëm nëpërmjet kryerjes së punimeve të parashikuara në planet e mbarështimit, duke u realizuar sipas

përcaktimeve në këtë ligj. Në trajtimin dhe shfrytëzimin e fondit pyjor, përdorimi i standardeve për prerjet vjetore të lejueshme, ciklet e prerjeve, teknikat e shfrytëzimit dhe infrastruktura, janë të detyrueshme.

2. Vëllimi i materialit drusor që do të shfrytëzohet çdo vit, planifikohet brenda mundësisë vjetore të shfrytëzimit, bazuar në planet e mbarështimit. Pjesë e këtij vëllimi është edhe vëllimi i materialit drusor me vlerë ekonomike, i planifikuar nga prerjet kulturore si edhe nga dëmtimet si rezultatat i katastrofave natyrore ose zjarret. Në lidhje me këtë vëllim:

a) Planifikimi i mundësisë vjetore të shfrytëzimit për fondin pyjor, publik dhe atë privat, hartohet nga struktura përgjegjëse për pyjet pranë bashkisë;

b) ministri brenda muajit dhjetor të çdo viti, miraton me Urdhër, mundësinë vjetore të shfrytëzimit për pyjet, në përputhje me të dhënat e planit operacional vjetor, bazuar në propozimin e kryetarit të bashkisë;

c) struktura administrative përgjegjëse për pyjet, monitoron periodikisht prodhimet drusore të realizuara nga subjektet që shfrytëzojnë pyjet, bën rakordimet për përputhshmërinë e vëllimit të prodhimeve me vëllimin e lëndës së kontraktuar.

3. Shitja e lëndës drusore nga bashkitë bëhet me ankand, sipas legjislacionit në fuqi, në dy mënyra: me fuqi lëndore në këmbë (të paprerë), ose me asortimente, me përjashtim të rasteve të përcaktuara në pikat 3 dhe 4 të nenit 19 të këtij ligji, ku shitja bëhet sipas tarifave bazë të miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Rregullat për trajtimin, shfrytëzimin, shitjen, eksportin (rastet e lejuara), importin, administrimin dhe transportin e materialit drusor dhe prodhimeve jo-drusore pyjore, si dhe kategorizimi i rrugëve autopjore, përdorimi dhe standardet teknike të tyre, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrit.

5. Pronarët privatë kanë të drejtë të shesin materialin drusor dhe jo-drusor në fondin pyjor në pronësi të tyre, pa ankand dhe sipas çmimeve apo tarifave të vendosura në marrëveshje me subjektet e interesuar. duke respektuar rregullat e vendimit të Këshillit të Ministrave referuar në pikën e mësipërme, përsa i takon trajtimit, shfrytëzimit dhe transportit të materialit drusor dhe prodhimeve jo-drusore pyjore. Çmimet dhe tarifrat për prodhimet drusore dhe jo-drusore në fondin pyjor kombëtar, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e përbashkët të Ministrit përgjegjës për pyjet dhe Ministrit përgjegjës për financat.

6. Shfrytëzimi i prodhimit drusor, mund të kryhet nga individë të çertifikuar, persona juridikë e fizikë, të licencuar apo njësitë/ekipet e specializuara të bashkisë, pasi të jetë hartuar dhe miratuar projekti teknologjik i shfrytëzimit, dhe të jenë pajisur me lejen përkatëse nga struktura përgjegjëse për pyjet në bashki. Subjektet që zotërojnë të drejtën e shfrytëzimit të prodhimeve drusore, janë përgjegjëse për trajnimin dhe udhëzimin e stafit, mbi teknikat dhe metodologjitë e shfrytëzimit të materialit drusor që garantojnë ruajtjen dhe ripërtëritjen e pyllit, në përputhje me kërkesat ligjore.

7. Materiali drusor, i papërpunuar, si dhe prodhimet e tjera pyjore e jopyjore, transportohen nga pikat e grumbullimit dhe qendrat e përpunimit deri në destinacionin përfundimtar, të shoqëruara me vërtetim transporti, të lëshuar nga struktura përkatëse e shërbimit pyjor në bashki ose nga pronari privat, që vërteton se prodhimi është në përputhje me ligjin. Modeli i vërtetimit të transportit miratohet me urdhër të ministrit.

8. Subjektet që veprojnë në tregtinë e lëndës drusore dhe të prodhimeve jo-drusore pyjore, zbatojnë sistemin “kujdesi i duhur”, për të parandaluar tregtimin e tyre, nëse janë prerë apo grumbulluar në mënyrë të paligjshme. Për zbatimin e sistemit “kujdesi i duhur”:

a) shitësi dhe blerësi i lëndës drusore të papërpunuar e të përpunuar dhe i prodhimeve jo-drusore pyjore, janë të detyruar të vërtetojnë origjinën e ligjshme të tyre, nëpërmjet kontratave dhe dokumentacionit tjetër plotësues ligjor, përfshirë detyrimisht çertifikatën e origjinës;

b) rregullat dhe procedurat për zbatimin e sistemit “kujdesi i duhur”, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave me propozim të Ministrit.

9. Çertifikimi i cilësisë së produkteve, përfshirë prodhimet drusore dhe ato jo-drusore nga pylli, bëhet nga subjekte të akredituar sipas legjislacionit në fuqi, ku:

a) për çertifikimin e cilësisë së produkteve pyjore, lidhen marrëveshje teknike midis pronarëve të pyjeve dhe subjekteve të akredituar.

b) sistemet e çertifikimit, karakteristikat dhe kërkesat e organeve kombëtare për çertifikimin, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit.

Neni 27

Shitja e lëndës së drurit dhe produkteve të tij në tregun e BE

1. Subjektet që veprojnë në tregëtinë e lëndës drusore duhet të ushtrojnë “kujdesin e duhur” kur ato fusin në tregun e BE-së, drurin ose produktet e drurit vendas, ose të importuar.
2. Pranohet si e ligjshme, lënda drusore dhe produktet e drurit, të shoqëruar me licencë sipas FLEGT ose Konventës për Tregëtinë Ndërkombëtare të Specieve të Rrezikuara (CITES).
3. Skema e licencimit FLEGT përbën një grupim rregullash dhe procedurash për importin e disa produkteve të drurit, që zbatohet nëpërmjet marrëveshjeve të partneritetit me shtetet që prodhojnë dru/lëndë druri.
4. Me propozimin e Ministrit, Këshilli i Ministrave përcakton institucionet dhe autoritetet përkatëse, si dhe miraton rregullat dhe procedurat për zbatimin e rregulloreve FLEGT dhe EUTR, përfshi zbatimin e çdo rregullimi tjetër që bëhet i detyrueshëm për shtetin shqiptar në të ardhmen.

KREU VI

TRAJTIMI DHE SHËRBIMET NDAJ PYJEVE

Neni 28

Elementët e shërbimit ndaj fondit pyjor kombëtar

1. Shërbimi ndaj fondit pyjor kombëtar ka si qëllim mbrojtjen, trajtimin dhe kryerjen e punimeve silvikulturore e të punimeve të tjera në fondin pyjor, të cilat mundësojnë sigurimin e funksioneve ekologjike dhe shoqërore, ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës pyjore, vjeljen e prodhimeve pyjore, duke siguruar vazhdimësinë e prodhimeve pyjore, të burimeve të tjera dhe të gjeneratës së re të masivit pyjor.
2. Shërbimi ndaj fondit pyjor kombëtar përfshin të gjitha veprimtaritë, masat silvikulturore dhe punimet që kryhen nga strukturat përgjegjëse për pyjet dhe/apo subjektet që kanë fituar të drejta ose ushtrojnë veprimtari mbi të, që lidhen me mbrojtjen e fondit pyjor kombëtar nga dëmtimet e natyrave dhe origjinave të ndryshme, kryerjen e mirëmbajtjes së fondit pyjor, realizimin e proceseve të prerjeve/vjeljes së prodhimeve pyjore, si dhe ripërtëritjen e fondit pyjor kombëtar.
3. Proceset kryesore të punës për garantimin e shërbimeve ndaj fondit pyjor kombëtar, përfshijnë proceset e planifikimit, zbatimit, kontrollit, çertifikimit të punës që duhet të kryhet sipas funksioneve të mbrojtjes, mirëmbajtjes, prerjeve, rigjenerimit të fondit pyjor kombëtar.
4. Trajtimi i pyjeve bazohet në masat dhe rekomandimet e planifikuara në planet e mbarështimit, nëpërmjet planeve operacionale vjetore, të cilët zbatohen nga strukturat që administrojnë pyjet, pronarët privatë, si dhe nga të gjithë personat juridikë e fizikë, që zhvillojnë veprimtari në fondin pyjor kombëtar.

Neni 29

Mbrojtja e fondit pyjor kombëtar

1. Mbrojtja e pyjeve përfshin masat parandaluese, vëzhgimin e situatës në pyje dhe evidentimin e dëmeve apo sinjalizimin e pranisë së faktorëve dëmtues, rikuperimin e dëmeve dhe rehabilitimin e pjesëve të dëmtuara, si pasojë e faktorëve dhe fenomeneve që çënojnë dhe dëmtojnë fondin pyjor kombëtar, të tilla si:
 - a) prerjet ose kullotja pa leje, dëmtimi i fondit pyjor kombëtar (përfshirë infrastrukturën pyjore dhe veprat ujore), sëmundjet dhe insektet, zjarret, shkatërrimi, pushtimi apo tjetërsimi;
 - b) lëndët e gazta, të lëngëta, të ngurta, radioaktive; lëndë dhe mbetje të rrezikshme, që krijohen ose shkarkohen nga objekte a veprimtari industriale, bujqësore, komunale, tregtare, shoqërore e kulturore, ushtarake, të transportit;

c) çdo veprimtari që cënon ekuilibrin e sistemeve ekologjike, natyrore, ose dëmton të mirat materiale dhe vlerat kulturore e historike, e realizuar nga cilido institucion shtetëror, qendror apo vendor, personat fizikë a juridikë, vendas a të huaj.

2. Mbrojtja e fondit pyjor kombëtar, pavarësisht nga forma e pronësisë, është detyrë e përhershme e strukturave përgjegjëse për pyjet në nivel qendror dhe vendor, e pronarëve privatë, e subjekteve që kryejnë veprimtari në këtë fond dhe, sipas rastit, edhe e strukturave të tjera shtetërore të ngarkuara nga ligje të tjera.

3. Ndalohet ndezja e zjarreve në fondin pyjor kombëtar, publik apo privat, në tokat e tjera në afërsi të tyre, si dhe çdo veprim tjetër që përbën burim ose shkak për përhapjen e pakontrolluar të tyre.

4. Për parandalimin e zjarreve në fondin pyjor kombëtar:

a) strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki/zona të mbrojtura, si dhe pronarët privatë, organizojnë sistemin e vrojtimit-sinjalizimit, duke zbatuar edhe të gjitha detyrimet sipas ligjit përkatës për mbrojtjen civile.

b) struktura përgjegjëse për pyjet në bashki, si dhe pronarët privatë, çdo vit hartojnë planin për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve, për sipërfaqen e fondit pyjor kombëtar në territorin e tyre, ku përfshihen mjetet në dispozicion si dhe numri i personave të organizuar në njësitë e posaçme për këtë qëllim, duke koordinuar dhe zbatuar të gjitha përcaktimet e ligjit përkatës për mbrojtjen civile, vlerësimin e rrezikut nga fatkeqësitë dhe planin vendor për emergjencat civile.

c) plani për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor kombëtar, miratohet nga këshilli bashkiak brenda muajit mars të çdo viti. Bashkitë koordinojnë këtë plan me detyrimet e ligjit përkatës për mbrojtjen civile, për të siguruar funksionimin e sistemit të monitorimit, të paralajmërimit të hershëm, të njoftimit dhe të alarmit në territorin e tyre. Subjektet që ushtrojnë veprimtari/aktivitete në fondin pyjor kombëtar, detyrohen sipas ligjit përkatës për mbrojtjen civile, që të garantojnë mbrojtjen nga zjarret në këto sipërfaqe, duke hartuar/përditësuar planet për mbrojtjen e tyre nga zjarret, të harmonizuara me planet e jashtme për emergjencat civile të bashkisë dhe prefekturës, si edhe detyrimin për rregulloret e brendshme të tyre.

ç) struktura përgjegjëse për pyjet në bashki organizon çdo vit fushata informimi, sensibilizimi dhe trajnimi për parandalimin e zjarreve në pyje. Këto fushata organizohen në nivel kombëtar edhe nga ministria dhe agjencia.

5. Për shuarjen e zjarreve në pyje:

a) njësitë e vetëqeverisjes vendore, komunitetet lokale dhe pronarët privatë, ngrenë njësi të posaçme dhe bashkëpunojnë ndërmjet tyre, si dhe me strukturat e tjera shtetërore, sipas detyrimeve të përcaktuara nga legjislati në fuqi. Struktura përgjegjëse për pyjet në bashki, përdoruesit e pyjeve përmes përfaqësuesve të tyre lokalë dhe pronarët privatë, mbajnë të dhëna statistikore për zjarret në pyjet brenda territoreve të tyre dhe raportojnë pranë agjencisë shtetërore përgjegjëse për pyjet;

b) shpenzimet për shuarjen e zjarreve, përballohen nga struktura ose subjekti që ka në pronësi pyllin, dhe nga buxheti i shtetit, në rastin e një prone me rëndësi kombëtare, historike, kulturore, arkeologjike, ekologjike, etj.

6. Rregullat për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në pyje, si dhe për ngritjen e njërive të posaçme për shuarjen e zjarreve, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrisë.

7. Në rast konstatimi të pranishmërisë së sëmundjeve e dëmtuesve, ose dëmtimit të pyjeve nga shkaqe të tjera:

a) të gjithë subjektet që zhvillojnë veprimtari në fondin pyjor kombëtar, duhet të njoftojnë menjëherë strukturën përgjegjëse për pyjet dhe agjencinë;

b) Strukturat përgjegjëse për pyjet, kur vërejnë se bimët dhe prodhimet pyjore janë të infektuara nga parazitë karantinorë dhe se janë kryer shkelje të kuadrit ligjor në fuqi, bëjnë menjëherë bllokimin dhe njoftojnë, jo vetëm pronarin ose përdoruesin, por edhe eprorët për arsyet e bllokimit.

c) Shpenzimet e luftimit të sëmundjeve, dëmtuesve dhe insekteve në fondin pyjor kombëtar, në rastet e dëmtimeve masive, përballohen nga buxheti i shtetit.

8. Për mbrojtjen e fondit pyjor kombëtar, ndalohet kullotja:

a) në zonat e mbrojtura;

b) në pyllëzimet e reja dhe në sipërfaqet me pyje të ulët të ricunguar;

c) në grumbujt pyjorë që kanë arritur moshën e pjekurisë, ku pritet të arrihet ripërtëritja natyrale;

ç) në pyjet e shfrytëzuar ose në shfrytëzim të sipër, deri sa të jetë bërë ripërtëritja natyrale e tyre.

9. Kriteret dhe rregullat për kullotjen në pyje, përcaktohen me udhëzim të Ministrit.

Neni 30

Përmirësimi i fondit pyjor kombëtar

1. Strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki, hartojnë planet e përmirësimit të fondit pyjor kombëtar që kanë nën administrim, ku planifikohen të gjitha ndërhyrjet dhe shërbimet për parandalimin e degradimit të fondit pyjor kombëtar dhe rehabilitimin e tij.

2. Për atë që kushtet dhe mundësitë lejojnë, strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki i realizojnë shërbimet ndaj pyjeve në përputhje me parimin e eficiencës ekonomike në kryerjen e ndërhyrjeve përmirësuese.

3. Punimet mbrojtëse dhe ripërtëritëse në fondin pyjor kombëtar, kryhen për të parandaluar ose kufizuar veprimet shkatërruese në pyll. Masa për kryerjen e punimeve mbrojtëse e ripërtëritëse, ndërmarrin edhe pronarët, për drurët pyjorë që ndodhen në tokat pyjore, në tokat bujqësore në afërsi të pyllit si dhe për drurët që ndodhen jashtë fondit pyjor kombëtar.

4. Rritja e prodhimit të së fondit pyjor kombëtar nëpërmjet ripërtëritjes së pyjeve të shfrytëzuar, përmirësimit të pyjeve ekzistues, zbatimit të punimeve sanitare dhe të mirëmbajtjes, në përputhje me funksionin e pyjeve dhe nevojat ekonomike, si dhe shtimi i sipërfaqes së fondit pyjor kombëtar nëpërmjet pyllëzimit të tokave bujqësore, të braktitura e të pandara, të vendeve të zhveshura e të gërryerës, të djegura, të tokave ranore e zhavorrishte e të tjera të kësaj kategorie është detyrë e strukturave përgjegjëse për pyjet dhe e përdoruesve të këtyre tokave.

5. Mirëmbajtja e infrastrukturës së fondit pyjor kombëtar, realizohet nga strukturat përgjegjëse për pyjet në bashki/zona të mbrojtura, në bashkëpunim me strukturat e tjera në bashki që janë përgjegjëse për punët dhe infrastrukturën publike.

6. Subjektet që kanë të drejta mbi pyjet, që administrojnë ose shfrytëzojnë pjesë të fondit pyjor kombëtar dhe prodhimet e tij, janë përgjegjës për ngritjen dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës përkatëse në shërbim të veprimtarisë që realizojnë, në përputhje me miratimet dhe lejen e strukturave përgjegjëse për pyjet në bashki.

7. Sistemimet malore (gardhet/pritat) ndërtohen për frenimin e dukurisë së gërryerjes në sipërfaqet e fondit pyjor kombëtar ku kjo dukuri është e pranishme, dhe sipas nevojave dhe kushteve konkrete, shoqërohen me pyllëzimin e shpateve të ujëmbledhësve, përrrenjve dhe përroskave.

8. Rregulla, kritere teknike dhe metodologji të posaçme për shërbimet që kryhen në fondin pyjor kombëtar, përcaktohen me udhëzim të Ministrit.

Neni 31

Prerjet në fondin pyjor kombëtar

1. Prerjet në ngastra/nënngastra, për shkak të ndërhyrjeve dhe trajtimeve silvikulturore në jetën e pyllit apo vjeljes së materialit drusor dhe prodhimeve të tjera, lejohen:

a) vetëm në moshën e shfrytëzueshmërisë dhe kur pylli ka arritur fazën e pjekurisë;

b) kur realizohen nën kontrollin e strukturave përgjegjëse për pyjet dhe, vetëm kur kërkohet teknikisht sipas projekteve përkatëse, në rastet:

i) e prerjeve farore, dritësuese dhe përfundimtare, mbështetur në rekomandimet e planeve të mbarështimit të ekonomive pyjore;

ii) e prerjeve në pyjet e dëmtuar nga katastrofat natyrore apo si pasojë e rënies së zjarreve;

c) kur prerja e drurëve në fondin pyjor kombëtar, bëhet pas shënimit të tyre me damkë. E drejta e damkimit, administrimi dhe mënyra e përdorimit të çekiç damkës, përcaktohet me udhëzim të Ministrit;

ç) kur subjektet që kryejnë prerje shfrytëzuese në fondin pyjor publik dhe privat, shënojnë me bojë të paheqshme dhe vendosin etiketa në prodhimet e tyre, sipas kriterëve të vendosura me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrit;

d) kur prerjet shfrytëzuese në fondin pyjor publik e privat, organizohen në bazë të vitit pyjor, i cili fillon në datën 1 tetor dhe përfundon në datën 30 shtator të vitit pasardhës;

dh) në sipërfaqet me filizëri të zhvilluar mbi lartësinë optimale, ku prerjet shfrytëzuese lejohen edhe në periudhën e vegetacionit, duke respektuar kriteret teknike të vendosura me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të Ministrit.

2. Projektet e punimeve kulturele, projektet e pyllëzimit dhe rehabilitimit të fondit pyjor, mbështeten në rekomandimet e planit të mbarështimit dhe miratohen nga agjencia shtetërore përgjegjëse për pyjet.

3. Në fondin pyjor kombëtar:

a) ndalohet shndërrimi i pyjeve të lartë në cungishte;

b) ndalohet prerja rrah e pyjeve të lartë, me përjashtim të ndërhyrjeve të nevojshme për mbrojtjen fitosanitare, ose për arsye të tjera me interes publik;

c) ndalohet shfrytëzimi i pyjeve cungishte dhe prerja rrah në periudhën e vegetacionit si dhe kur nuk sigurohet mbrojtja hidrogeologjike e territorit, ruajtja e burimeve ujore, mbrojtja e peizazhit dhe mjedisit, turizmi dhe rekreacioni;

ç) ndalohet prerja rrah në pyjet me funksion mbrojtës;

d) ndalohen prerjet për shfrytëzimin e pyjeve:

i) në kufijtë e sipërm të vegetacionit pyjor;

ii) mbi dhe nën rrugët kombëtare deri 150 m;

iii) përreth qendrave të banuara dhe objekteve të rëndësishme;

iv) përgjatë rrjedhave ujore.

4. Krijimi i rezervave strategjike të lëndës drusore në këmbë (të paprerë), ruajtja dhe trajtimi i pyjeve të virgjër ose pothuajse të virgjër, si dhe kalimi i tyre në konservim të plotë, bëhen në përputhje me kriteret dhe procedurat e përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit.

Neni 32

Rigjenerimi i fondit pyjor kombëtar

1. Në trajtimin e pyjeve, zhvillimi dhe ripërtëritja natyrore e tyre sigurohet edhe nëpërmjet rigjenerimit nga operacionet silvikulturore, si vijon:

a) sipërfaqet e pyjeve të larta, përshkohen me prerje kulturore sipas fazës së zhvillimit në të cilën gjenden dhe të kërkesave të silvikulturës;

b) strukturat përgjegjëse për pyjet, ndërmarrin masat dhe garantojnë kushtet për rigjenerimin natyror të pyjeve, në përputhje me ciklet e tyre natyrore dhe karakteristikat e tjera të ekosistemit pyjor.

2. Rehabilitimi i ekosistemeve pyjore, i tokave pyjore të degraduara e të braktisura, i peizazhit pyjor, i habitateve të florës e faunës së egër, kryhet nën drejtimin e strukturave përgjegjëse për pyjet sipas këtij ligji, nëpërmjet mënyrave të mëposhtme:

a) rehabilitimi i terreneve të degraduara, kryhet nëpërmjet nxitjes dhe mbështetjes së pyllëzimeve, ripyllëzimeve, agropylltarisë, në pronat publike dhe private;

b) zgjedhja e materialit mbjellës, fara e fidanë, bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e biodiversitetit dhe për materialin mbjellës dhe shumëzues bimor.

3. Ripyllëzimet, kryhen në sipërfaqet pyjore të dëmtuara nga shkaqe të ndryshëm dhe ku nuk është siguruar ripërtëritja në rrugë natyrore, sipërfaqet ku filizëria e instaluar është djegur dhe dëmtuar dhe nuk garantohet zhvillimi i grumbullit të ri, si dhe në sipërfaqet ose brezat pyjorë që trajtohen me pyllëzime artificiale dhe prerje rrah.

4. Pyllëzimet artificiale, kryhen në tokat me bimësi pyjore, sipërfaqet e zhveshura, të gërryera dhe ranishtat, pjesë e fondit pyjor kombëtar, publik dhe privat. Për pyllëzimet artificiale, krahas llojeve autoktonë, përdoren edhe lloje drurësh e shkurresh me rritje të shpejtë, të vlefshëm për industrinë e përpunimit dhe për nevoja energjetike.

5. Pyllëzimet kryhen pas miratimit të projektit tekniko-ekonomik nga agjencia, në përputhje me udhëzuesin teknik të miratuar nga Ministri, duke përcaktuar sipas rastit pyllëzimin me farë ose fidanë, standardet e tyre, si dhe llojin e drurëve që do të mbillen. Projektet hartohen nga specialistët e strukturës përgjegjëse të pyjeve ose konsulentë privatë të licencuar për ushtrimin e kësaj veprimtarie.

6. Në çdo rast, ndalohet pyllëzimi me farë në terrenet e zhveshura, nëse nga ekspertët specialistë pyjorë konsiderohet i pamundur instalimi i filizërisë me farë.

7. Për garantimin e ripërtëritjes dhe shëndetësimit të pyjeve (përfshirë parandalimin e rrezikut të shpërndarjes së sëmundjeve dhe dëmtuesve), ndalohet kryerja e aktiviteteve të mëposhtme:

a) grumbullimi, shpërndarja ose mbjellja e farave, kalemave, shpatullave e fidanëve pyjorë të drurëve e shkurreve pyjore, pa lejen e agjencisë;

b) tregtimi i materialit drusor dhe i prodhimeve të tjera të pyllit, të infektuar nga sëmundjet dhe të prekura nga dëmtuesit;

c) mbjellja e farave dhe materialit tjetër vegjetativ pyjor, të pa pajisur me çertifikatën përkatëse;

ç) shitja apo shpërndarja e pa shoqëruar me çertifikatën e origjinës dhe atë fitosanitare, të materialit vegjetativ mbjellës si dhe farërave, në fidanishtet që merren me aktivitetin prodhues.

KREU VII KONTROLI DHE KUNDËRVAJTJET NË SEKTORIN E PYJEVE

Neni 33

Kontrolli i veprimtarive në fondin pyjor kombëtar

1. Funkzioni i kontrollit garanton ekzekutimin optimal të veprimtarive në fondin pyjor kombëtar, në përputhje me dokumentet planifikues në pyje, normat dhe standardet e miratuara, përcaktimet e kuadrit ligjor në fuqi, kushtet e lejeve, liçencave apo kontratave të nënshkruara mes strukturave përgjegjëse për pyjet dhe subjekteve përkatës.

2. Kontrolli ushtrohet mbi veprimtaritë e shfrytëzimit dhe të shërbimeve në pyje, të cilat realizohen nga strukturat përgjegjëse për pyjet sipas këtij ligji, dhe/ose nga subjektet përkatës, që iu është dhënë e drejta për veprimtaritë e shfrytëzimit apo të shërbimeve në pyje, duke kontrolluar të gjithë ciklin që nga dhënia e lejeve dhe inputet e përdorura, proceset e ndjekura në kryerjen e këtyre veprimtarive, cilësinë dhe përputhshmërinë me kërkesat (konformitetin) të rezultateve të arritura si dhe aktivitetet përmblylëse rehabilituese sipas ligjit.

3. Funkzioni i kontrollit ushtrohet nga:

a) struktura përgjegjëse në agjenci;

b) strukturat përgjegjëse kontrolluese/inspektuese në bashki;

c) struktura përgjegjëse në zonat e mbrojtura.

4. Funkzioni i kontrollit që ushtrohet nga strukturat sipas pikës 3 të këtij neni realizohet përmes proceseve të inspektimit që organizohen mbi bazën e riskut të vlerësuar dhe në përputhje me metodologjitë dhe programet përkatëse, duke u shtrirë përgjatë të gjithë ciklit të veprimtarive në pyje, që përfshin:

a) marrjen e lejeve/liçencave/kontratave/të drejtave e detyrimeve sipas ligjit, për shfrytëzimin dhe shërbimet në pyje;

b) procesin e ndjekur (respektimin e standardeve/metodologjive/udhëzuesve teknikë) dhe ekzekutimin e aktiviteteve përkatëse;

c) përfundimin dhe dorëzimin e tyre, duke kontrolluar/verifikuar aktivitetet e mbylljes dhe rehabilitimit sipas afateve ligjore.

5. Si rezultat i proceseve të kontrollit dhe në përputhje me përcaktimet e ligjeve përkatës për kundërvajtjet administrative dhe për inspektimin, strukturat përgjegjëse për kontrollin dhe procesin e inspektimit në pyje, nëse konstatojnë shkelje, ndërmarrin masa parandaluese dhe sanksione administrative si vijon:

a) këshillimin e subjekteve mbi përgjegjësitë e tyre si dhe caktimin e detyrave për shmangien e parregullsive;

b) propozimin për refuzimin, pezullimin ose heqjen e lejeve dhe liçencave ndaj subjekteve që ushtrojnë veprimtari në pyje, apo zgjidhjen e kontratave përkatëse;

c) bllokimin, sekuestrimin dhe konfiskimin e prodhimeve drusore e jo-drusore të siguruar në mënyrë të kundërligjshme, mjetet që kanë shërbyer për kryerjen e kundërvajtjes, si dhe çdo produkt ose përfitim pasuror të arritur përmes tyre, duke i kaluar në llogarinë e institucionit për pyjet;

- c) ndëshkimin me gjobë në përputhje me kufijtë dhe parashikimet e këtij ligji, si dhe ekzekutimin e saj;
- d) vendimin për pagimin dhe rehabilitimin e dëmeve të shkaktuara në fondin pyjor si dhe ekzekutimin e tyre;
- dh) kallëzimin penal sipas rastit.

Neni 34

Institucionet përgjegjëse kontrolluese

1. Agjencia, në kuadër të sigurimit të performancës në sektorin e pyjeve si dhe vlerësimit të gjendjes së pyjeve dhe impaktit të sektorit, kryen:

a) monitorimin e treguesive kyç dhe nivelit të realizimit të politikave, programeve dhe planeve në nivel kombëtar nga strukturat përgjegjëse në bashki për pyjet;

b) mbikëqyrjen e zbatimit të akteve ligjore/nënligjore, akteve administrative, politikave, programeve dhe planeve në nivel kombëtar nga strukturat e kontrollit të pyjeve në bashki dhe në zonat e mbrojtura, si dhe ndërhyrjen në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe të pakufizuar në rastet kur vëren pamundësinë ose mosushttrimin e kompetencave ligjore nga ana e tyre.

2. Strukturat përgjegjëse kontrolluese/inspektuese në bashki dhe në zonat e mbrojtura:

a) kontrollojnë përmbushjen e detyrimeve ligjore, kontraktuale si dhe përcaktimet në planet e mbarështimit, operacionalë dhe të shfrytëzimit (përfshirë planet e rehabilitimit), nga ana e subjekteve (persona juridikë dhe fizikë) që kryejnë veprimtari në pyje;

b) parandalojnë, zbulojnë dhe marrin masa administrative në rastet e dëmtimit, pushtimit, shpërdorimit, tjetërsimit, shkrimit dhe degradimit të pyjeve brenda territorit të tyre, si dhe bashkëpunojnë me strukturat e ngarkuara me ligj, për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve;

c) parandalojnë dhe marrin masa administrative në rastet e shfrytëzimit të tregtimit të paligjshëm të materialit drusor, të prodhimeve drusore dhe jo-drusore nga pylli, të florës e faunës së egër, si dhe çdo veprimtari tjetër, që bie në kundërshtim me këtë ligj;

ç) ndërmarrin masa administrative ndaj kundërvajtësve në pyje, nëpërmjet inspektorëve pyjorë pranë strukturave përgjegjëse për kontrollin si dhe ndjekin zbatimin e tyre deri në ekzekutimin e plotë sipas ligjit;

d) kryejnë kallëzime për shkeljet që përbëjnë vepra penale dhe ndërmarrin masa parandaluese ndaj tyre, duke ofruar ekspertizë dhe mbështetje për strukturat e mbrojtjes dhe sigurisë së mjedisit dhe pyjeve pranë Policisë së Shtetit për verifikimin dhe hetimin e tyre;

dh) vlerësojnë dëmet e shkaktuara në pyje dhe marrin vendim zhdëmtimi në ngarkim të subjekteve kundërvajtës për shpenzimet e dëmtimit të fondit pyjor kombëtar dhe të kthimit në gjendjen e mëparshme;

e) bashkëpunojnë dhe bashkërendojnë punën me Policinë Bashkiake, me inspektoratet e tjera, me Policinë e Shtetit dhe strukturat për mbrojtjen dhe sigurinë e pyjeve pranë tyre, si dhe me institucionet apo organet e tjera sipas rastit, për parandalimin, kontrollin dhe ndëshkimin e kundërvajtësve në fondin pyjor kombëtar;

ë) bashkëpunojnë me agjencinë dhe institucionet e tjera sipas rastit, duke krijuar lehtësitë e nevojshme, zbatojnë orientimet dhe detyrat e lëna si dhe i vënë në dispozicion informacionin/dokumentacionin e kërkuar, brenda një afati kalendarik 5-ditor nga data e marrjes së kërkesës.

3. Strukturat e specializuara për mbrojtjen dhe sigurinë e mjedisit dhe pyjeve, pranë Policisë së Shtetit, kanë si përgjegjësi:

a) të garantojnë mbrojtjen dhe sigurinë e pyjeve përmes parandalimit, zbulimit dhe hetimit të veprave penale kundër pyjeve dhe procedimit penal të autorëve të tyre, në përputhje me parashikimet e legjislacionit penal;

b) të bashkëpunojnë me strukturat përgjegjëse për kontrollin në pyje sipas këtij ligji dhe i mbështesin ato sipas kërkesës dhe nevojës.

Kundërvajtjet administrative në fondin pyjor kombëtar

1. Shkeljet e mëposhtme, kur nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative dhe, përveç vlerës së dëmit llogaritur sipas tarifave për shpërbllimin e dëmeve të shkaktuara në fondin pyjor kombëtar, dënohen me gjobë sipas kufijve dhe përcaktimeve në pikat e mëposhtme, në përputhje me ligjet përkatës për kundërvajtjet administrative dhe për inspektimin.

2. Dënohen me gjobë **nga 5,000 deri në 10,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) nxjerrja dhe grumbullimi i prodhimeve drusore dhe jo-drusore, nga individë të pa formalizuar dhe pa lejen përkatëse;

b) prerja pa damkë e drurëve dhe prerja pa leje e pyjeve, drurëve të veçuar dhe e shkurreve, filizërisë dhe e fidanëve në fidanishte, kur pasojat materiale janë të lehta;

c) mbledhja e prodhimeve jo-drusore nga pylli jashtë periudhës teknike të vjeljes, si dhe, nxjerrja e rrënjëve të drurëve pyjorë gjatë periudhës së vegetacionit;

ç) kullotja e bagëtive në fondin pyjor kombëtar të përfshirë në zonat e mbrojtura, në pyllëzimet e reja dhe në sipërfaqet me pyje të ulët të ricunguar, në grumbujt pyjorë që kanë arritur moshën e pjekurisë në të cilët pritet që të arrihet ripërtëritja natyrale, në pyjet e shfrytëzuar ose në shfrytëzim e sipër deri sa të jetë bërë ripërtëritja natyrale e tyre, pyjet e rinj, në filizëri, në fidanishte, në ngastrat gjenetike e eksperimentale, në sipërfaqet ku kryhen punime përmirësuese dhe në pyjet mbrojtës;

d) krasitja për gjethe, kositja dhe grumbullimi i barit në fondin pyjor kombëtar, pa lejen përkatëse;

dh) parkimi i automjeteve, vendosja e rulotëve në pyjet me funksion mbrojtës e të veçantë, në parqet kombëtare, në rezervatet e mbarështrimit të florës e të faunës së egër, në fidanishtet pyjore ose në vendet e tjera të fondit pyjor kombëtar, me rëndësi të veçantë, pa lejen përkatëse;

e) nxjerrja e gurëve, plisave, rrënjëve, cungjeve, marrja e dheut, rërës dhe zhavorrit, kur pasojat materiale janë të lehta, pa lejen përkatëse;

ë) mosruajtja e materialit drusor dhe e çdo prodhimi tjetër, me origjinë pyjore, të sekuestruar, i cili ndodhet në qendrat e përpunimit apo në sheshet e depozitimit e të tregtimit, nga subjektet, të cilave u është sekuestruar, deri në shitjen e tyre.

3. Dënohen me gjobë **nga 20,000 deri në 40,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) ndërhyrjet për pyllëzime dhe përmirësimin e bimësisë së tokave pyjore, pa lejen përkatëse dhe në kundërshtim me rregullat mbi pyllëzimet, përfshirë pyllëzimin me farë në terrenet e zhveshura, si dhe përdorimi i plehrave kimike apo pesticideve pa lejen përkatëse dhe në kundërshtim me rregullat;

b) grumbullimi, shpërndarja ose mbjellja e farave, kalemave, shpatullave e fidanëve pyjorë të drurëve e shkurreve pyjore, pa lejen e agjencisë shtetërore përgjegjëse për pyjet, mbjellja e farave dhe materialit tjetër vegetativ pyjor, të pa pajisur me çertifikatën përkatëse, si dhe shitja apo shpërndarja, nga fidanishtet që merren me aktivitetin prodhues të materialit vegetativ mbjellës dhe farërave, të pa shoqëruar me çertifikatën e origjinës dhe atë fitosanitare;

c) Prishja, fshirja ose dëmtimi i shenjave kufidëftuese, gjeodezike e topografike, i tabelave paralajmëruese apo treguese, të vendosura në fondin pyjor kombëtar;

ç) Prerja pa leje apo dëmtimi i pyjeve, në pronësi private, nga pronarët apo nga subjektet, të cilave u janë dhënë në përdorim ose me qira, kur pasojat materiale janë të lehta.

4. Dënohen me gjobë **nga 50,000 deri në 100,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) ngritja e strukturave, punimeve, zhvillimeve të ndryshme dhe kryerja e veprimtarive në fondin pyjor kombëtar, pa lejen përkatëse;

b) ndezja e zjarreve jashtë vendeve të caktuara apo në fondin pyjor kombëtar, publik dhe privat, në tokat e tjera në afërsi të tyre, si dhe çdo veprim tjetër që përbën burim ose shkak për përhapjen e pakontrolluar të tyre;

c) prishja e shenjës së damkës në dru apo përdorimi i çekiç-damkës nga persona të pa autorizuar dhe nga një zonë pyjore në tjetrën;

ç) ndryshimi i zërit kadastral në kundërshtim me procedurat ligjore në fuqi dhe mos raportimi i ndryshimeve përkatëse në fondin pyjor kombëtar dhe në tokën pyjore, të cilat ngarkojnë me përgjegjësi titullarin e njësisë së qeverisjes vendore dhe pronarin privat;

d) djegia e sipërfaqeve në fondin pyjor kombëtar me qëllim ndryshimin e destinacionit të tyre, ndryshimin e destinacionit të sipërfaqeve të djegura në fondin pyjor kombëtar, si dhe kur cënon ruajtjen e biodiversitetit, stabilitetin e terrenit, regjimin e ujit, mbrojtjen nga rënia e gurëve dhe ortekëve, ruajtjen e peizazhit, si dhe rolin e pyjeve për mbrojtjen nga era;

dh) shndërrimi i pyjeve të lartë në cungishte, prerja rrah e pyjeve të lartë (me përjashtim të ndërhyrjeve të nevojshme për mbrojtjen fitosanitare ose për arsye të tjera me interes publik), si dhe shfrytëzimi i pyjeve cungishte dhe prerja rrah në periudhën e vegjetacionit, si dhe kur nuk sigurohet mbrojtja hidrogeologjike e territorit, ruajtja e burimeve ujore, mbrojtja e peizazhit dhe mjedisit, turizmi dhe rekreacioni;

e) prerja rrah në pyjet me funksion mbrojtës, si dhe prerjet e pyjeve në kufinj të sipërm të vegjetacionit pyjor, mbi dhe nën rrugët kombëtare deri 150 ml, përreth qendrave të banuara dhe objekteve të rëndësishme, përgjatë rrjedhave ujore.

5. Dënohen me gjobë **nga 80,000 deri në 100,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) transferimi i të drejtave të siguruara nga kontrata e trajtimit, shfrytëzimit dhe përdorimit në fondin pyjor kombëtar;

b) tregtimi i materialit drusor dhe i prodhimeve të tjera të pyllit, të infektuara nga sëmundjet, barërat e këqija e parazitare ose të prekura nga insektet;

c) mbledhja e prodhimeve jo-drusore nga pylli, me mënyra që sjellin degradimin, kërcënimin, rrallimin, zhdukjen apo dobësimin e funksioneve të tyre;

ç) kryerja e veprimtarive pa lejen përkatëse kur kryhet në fondin pyjor kombëtar, të deklaruar me funksion mbrojtës e të veçantë (si ngritja e ndërtimeve të thjeshta, gardhimeve, kampingjeve, ndërhyrjet me punime në dunat bregdetare, pjesë e fondit pyjor kombëtar, etj.);

d) përdorimi i paligjshëm i fondit pyjor kombëtar dhe i tokës pyjore.

6. Dënohen me gjobë **nga 100,000 deri në 300,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) eksporti i lëndës së drurit të papërpunuar, lëndës së ndërtimit, druve të zjarrit dhe asortimentet që rrjedhin nga tjetërsimi i tyre, si edhe qymyrit të drurit, apo të tjerë produkte, gjithmonë kur këto ndalohen specifikisht të eksportohen me ligj apo vendim të Këshillit të Ministrave;

b) ndërtimi i objekteve dhe zhvillimi i veprimtarive që shkaktojnë degradimin dhe gërryerjen e tokës (si ndërtimi i furrave të gëlqeres dhe i kaminave të qymyrit të drurit, dëmtimi i infrastrukturës pyjore si rrugë dhe vepra ujore në fondin pyjor kombëtar);

c) mos ripyllëzimi i sipërfaqeve ose brezave pyjorë pas prerjeve rrah të llojeve që nuk ripërtërihen në rrugë natyrore, si dhe mos pyllëzimi/ripyllëzimi nga ana e personave fizikë/juridikë për sipërfaqe që hiqen nga fondi pyjor kombëtar;

ç) hedhja e mbetjeve brenda sipërfaqes së fondit pyjor kombëtar dhe jashtë vendeve të caktuara, kur pasojat materiale janë të lehta.

7. Dënohen me gjobë **nga 300,000 deri në 500,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) transporti me automjete apo mjete të tjera i materialit drusor nga pylli dhe prej shesheve të depozitimit për në qendrat e përpunimit e të shitjes, si dhe i produkteve jo-drusore pyjore drejt qendrave të grumbullimit i pashoqëruar me dokumentacionin që provon origjinën e tij;

b) mosrealizimi i masave apo punimeve të parashikuara në projekte në mjedisin pyjor si dhe mos pastrimi i parcelës së shfrytëzuar.

8. Dënohen me gjobë **nga 500,000 deri në 1,000,000 lekë** shkeljet e mëposhtme:

a) shkarkimet e kimikateve, të ujërave të ndotur industrialë, në fondin pyjor kombëtar;

b) gërmimi për karriera të çdo lloji që përdorin lëndë plasëse, pa lejen përkatëse.

9. Kur pasojat janë të rënda, për shkeljet e cituara më poshtë, dënimi me gjobë është si vijon:

a) prerja pa damkë e drurëve dhe prerja pa leje e pyjeve, drurëve të veçuar dhe e shkurreve, filizërisë dhe e fidanëve në fidanishte, kur pasojat janë të rënda dënohet me gjobë me vlerë nga 500,000 deri në 1,000,000 lekë;

b) nxjerrja e gurëve, plisave, rrënjëve, cungjeve, marrja e dheut, rërës dhe zhavorrit, kur pasojat janë të rënda, pa lejen përkatëse, dënohet me gjobë me vlerë nga 100,000 deri në 300,000 lekë;

c) hedhja e mbetjeve brenda sipërfaqes së fondit pyjor kombëtar dhe jashtë vendeve të caktuara, kur pasojat janë të rënda, dënohet me gjobë me vlerë nga 500,000 deri në 1,000,000 lekë.

10. Kriteret për ndarjen e shkeljeve me pasoja të lehta apo me pasoja të rënda dhe sanksionet financiare, caktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit. Kur shkeljet e këtij ligji kanë sjellë pasoja të rënda, struktura përkatëse bën kallëzim penal.

11. Kur institucionet, strukturat apo personat përgjegjës për fondin pyjor kombëtar, me veprimet apo mosveprimet e tyre, nuk kanë zbatuar përgjegjësitë ligjore, krahas detyrimit për ushtrimin e ndjekjes së procedurave disiplinore administrative, dënohen edhe me gjobë nga 100,000 lekë deri në 500,000 lekë sipas përcaktimeve në këtë ligj dhe, sipas rastit, bëhet edhe njoftimi zyrtar në organet e procedimit penal. Gjohat e parashikuara në këtë pikë vendosen nga Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë dhe kundër tyre mund të bëhet ankim brenda 10 ditëve pranë Ministrit, i cili duhet të shprehet brenda 10 ditëve. Kundër vendimit të Ministrit mund të bëhet ankim në gjykatën kompetente brenda 30 ditëve nga data e shpalljes së vendimit.

Neni 36

Përgjegjësia për dëmet në fondin pyjor kombëtar

1. Personi fizik apo juridik, veprimet ose mosveprimet e të cilit ndikojnë në ndotjen dhe/ose dëmtimin e fondit pyjor kombëtar, përveç përgjegjësive të tjera, mban edhe përgjegjësi financiare, duke përballuar kostot e shkaktuara nga ky dëmtim apo rrezik për fondin pyjor kombëtar, mbështetur në parimin *“dëmtuesi paguan”*. Përgjegjësia për dëmin e shkaktuar në fondin pyjor kombëtar, garanton:

- a) parandalimin dhe zhdëmtimin e të gjithë dëmit që i shkaktohet fondit pyjor kombëtar;
- b) rehabilitimin e pjesëve të dëmtuara të fondit pyjor kombëtar;
- c) prezantimin e masave dhe praktikave për minimizimin e rrezikut të dëmtimit të pyjeve.

2. Veprimtaritë që konsiderohen të rrezikshme dhe dëmtuese për fondin pyjor kombëtar, kriteret në bazë të të cilëve bëhet vlerësimi i kërcënimit të mundshëm dhe përcaktimi i dëmit në fondin pyjor kombëtar, si dhe metoda për përcaktimin e kostove dhe specifikimin e shpenzimeve për eliminimin apo rehabilitimin e dëmit të shkaktuar, bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit.

3. Masat që lidhen me rehabilitimin e pjesëve të dëmtuara të fondit pyjor kombëtar, miratohen me udhëzim të Ministrit.

Neni 37

Procedimi në fondin pyjor

1. Të drejtën e procedimit administrativ për zbatimin e këtij ligji e kanë strukturat përgjegjëse për pyjet sipas këtij ligji, nëpërmjet inspektorëve përkatës të tyre, të cilët kur evidentojnë shkelje:

- a) mbajnë procesverbal në momentin e konstatimit të kundërvajtjes, që nënshkruhet nga hartuesi i tij, dëshmitarët, nëse ka të tillë, dhe kundërvajtësi. Procesverbali është i vlefshëm edhe vetëm me nënshkrimin e hartuesit, sipas kompetencës territoriale;
- b) dokumentojnë shkeljet me të gjithë mjetet e mundshme, foto, regjistrime zanore e video;
- c) ndjekin procedurat e mëtejshme për dënimin e kundërvajtësit sipas ligjit dhe detyrimin për shpërblimin e dëmit, deri në ekzekutimin e tyre.

2. Inspektorët e pyjeve kanë të gjitha të drejtat për të hyrë, kontrolluar, realizuar procesin e inspektimit dhe për të marrë masat përkatëse të procedimit, si dhe të bllokimit apo sekuestrimit, në rastet e shkeljeve.

3. Masa e gjobës përcaktohet, në çdo rast, në përpjesëtim të drejtë me rëndësinë dhe natyrën e kundërvajtjes së konstatuar dhe pasojat e ardhura, me rrethanat, përgjegjësinë dhe pjesëmarrjen në vendimarrje të zyrtarit ose të kundërvajtësit dhe me faktin nëse kundërvajtësi është përsëritës apo jo.

4. Në rast përsëritjeje të kundërvajtjes, kundërvajtësi dënohet me dyfishin e vlerës së gjobës.

5. Në përputhje me rastet dhe nevojat, krahas dënimit kryesor me gjobë, merren edhe masa urgjente sipas ligjit përkatës për kundërvajtjet administrative dhe për inspektimin.

6. Për subjektet e dënuara, struktura përgjegjëse për pyjet sipas këtij ligji, paraqet kërkesën për heqjen e liçencës përkatëse dhe autoritetet përgjegjëse janë të detyruar të marrin vendim për heqjen e liçencës brenda pesë ditëve. Subjekti, të cilit i është hequr licenca, nuk mund të pajiset më me të njëjtën licencë për 5 vitet në vijim.

7. Për çdo rast kundërvajtjeje administrative apo vepre penale të kryer ndaj fondit pyjor kombëtar, vlerësohet edhe dëmi real që është shkaktuar (llogaritur sipas tarifave përkatëse) dhe kërkohet zhdëmtimi i tij nga personi/subjekti përgjegjës sipas ligjit.

8. Proçedura dhe vendimarrja për dënimin dhe masat përkatëse, ankimi dhe ekzekutimi, rregullohen nga legjislacioni në fuqi për kundërvajtjet administrative dhe inspektimin. Përmbajtja dhe modelet e akteve për kundërvajtjet në pyje, miratohen me urdhër të Ministrit.

9. Të ardhurat që vijnë nga ekzekutimi i vendimeve të dënimit dhe masave përkatëse, derdhen në fondin e pyjeve në buxhetin e institucionit përkatës, me detyrimin për t'u investuar përsëri në pyje.

KREU VIII DISPOZITAT KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 38

Shfuqizimet, marrëdhënia me ligjet e tjera dhe aktet nënligjore

1. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohen, Ligji nr. 9385, datë 04.05.2005, "Për pyjet dhe shërbimin pyjor", i ndryshuar, VKM nr.48, datë 31.01.2007, "Për përcaktimin e rregullave për përmbajtjen, përbërjen, afatet e përdorimit e të zëvendësimit të uniformës dhe të pajisjeve e të mjeteve të tjera, në përdorim të punonjësve të shërbimit pyjor", VKM nr. 1353, datë 10.10.2008, "Për rregullat, për paraqitjen e kërkesës, mbajtjen dhe plotësimin e dokumentacionit teknik, kriteret dhe procedurat e zvogëlimit të sipërfaqes dhe të vëllimit të fondit pyjor", i ndryshuar, VKM nr. 108, datë 27.01.2009, "Për kriteret e cilësimit të shkeljeve me pasoja të rënda në pyje", Rregullorja e Ministrisë së Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave, nr. 3, datë 08.07.2009, "Për çertifikimin e shërbimeve të ekspertizës dhe profesionale në pyje e kullota (kategoria, III.7.A)", Udhëzimi nr. 3, i Ministrit të Mjedisit, Pyjeve dhe Administrimit të Ujërave, datë 22.06.2007, "Mbi procedurën e miratimit të planeve të mbarështrimit të pyjeve dhe kullotave komunale", si dhe të gjitha aktet dhe dispozitat ligjore e nënligjore që vijnë në kundërshtim me këtë ligj.

2. Aktet nënligjore si, VKM nr.1064, datë 22.12.2010, "Për disa ndryshime në vendimin nr. 391, datë 21.6.2006 të këshillit të ministrave "Për përcaktimin e tarifave në sektorin e pyjeve dhe të kullotave"", VKM nr.438, datë 8.6.2016, "Për kriteret dhe rregullat e shfrytëzimit të pyjeve dhe të shitjes së materialit drusor e të prodhimeve të tjera pyjore e jo pyjore", i ndryshuar, VKM nr. 734, datë 01.09.2011, "Për përcaktimin e kriterëve dhe të procedurave për krijimin e rezervave strategjike të lëndës drusore në këmbë", VKM nr. 361, datë 12.05.2010, "Për miratimin e tarifave të shërbimeve profesionale që kryhen në fondin pyjor e kullor publik", VKM nr. 1080, datë 22.12.2010, "Për rregullat për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në pyje dhe kullota si dhe për krijimin e njëjësive vullnetare të shuarjes së zjarreve", Udhëzimi Nr. 2 datë, 03.03.2017 "Për kërkesat teknike të caktimit të ngastrave, grupngastrave dhe ekonomive pyjore për trajtime me prerje rigjeneruese, rregullat për vjeljen e materialit drusor me qëllim sigurimin e druve të zjarrit për ngrohje", Udhëzimi nr. 1, datë 26.01.2017, "Për mbajtjen e kadastrës së fondit pyjor dhe kullor kombëtar", të miratuara përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe për aq sa nuk bien ndesh me të, mbeten në fuqi dhe do të zbatohen deri në miratimin e akteve të reja nënligjore.

3. Për të reduktuar ndërhyrjet mbi fondin pyjor kombëtar, frenimin e degradimit si pasojë e mbishfrytëzimit apo dëmtime të tjera, mund të vendosen ndalime me ligj të veçantë për periudha të caktuara kohore që gjykohen të nevojshme për përmirësimin dhe rehabilitimin e gjendjes së fondit pyjor kombëtar.

4. Pikat 3 dhe 5 të nenit 23 në këtë ligj, që janë në kundërshtim me ligjin nr. 5/2016 “Për shpalljen e moratoriumit në pyje në Republikën e Shqipërisë”, nuk do të zbatohen deri në momentin që ky moratorium do të jetë në fuqi.

5. Kuadri ligjor ekzistues i fushave apo sektorëve të tjerë, që ndikon dhe ndërlidhet me fondin pyjor kombëtar, duhet të harmonizohet me përcaktimet e këtij ligji, duke përfshirë legjislacionin mbi zonat e mbrojtura, mbi bimët mjekësore, eterovajore e tanifere natyrore, mbi gjuetinë, florën dhe faunën e egër, mbi planifikimin dhe zhvillimin e territorit, mbi kadastrën shtetërore, etj. Në çdo rast, rëndësia kombëtare dhe interesi publik mbi fondin pyjor si pasuri kombëtare, prevalojnë mbi interesat e tjerë.

Neni 39

Dispozita Kalimtare

1. Në funksion të ngritjes në rang kombëtar të një sistemi të integruar të planifikim-zhvillimit të fondit pyjor kombëtar, ngarkohet agjencia të kryejë analizën e dokumenteve ekzistuese, vlerësimin e dokumenteve të planifikimit që janë të nevojshme për të gjithë fondin pyjor kombëtar, dhe përllogaritjen e kostove dhe afateve të nevojshme për hartimin e tyre.

2. Strukturat, organet dhe institucionet ekzistuese në sektorin e pyjeve, vazhdojnë funksionimin e tyre deri në ngritjen/riorganizimin e strukturave, organeve dhe institucioneve të reja sipas përcaktimeve dhe afateve të këtij ligji.

3. Ngarkohen organet e bashkive që brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të përcaktojnë dhe miratojnë ngritjen/riorganizimin e strukturave përgjegjëse për pyjet, ku përfshihen edhe ato kontrolluese, sipas përcaktimeve në këtë ligj dhe aktet nënligjore në zbatim.

4. Agjencia, në bashkëpunim me Inspektoratin Qëndror, unifikon praktikën për kontrollin dhe procesin e inspektimit në fondin pyjor kombëtar nga strukturat përgjegjëse në ushtrimin e kompetencave të tyre.

5. Organi ekzistues inspektues, vazhdon të ushtrojë funksionin e vet sipas organizimit aktual, deri në ngritjen dhe funksionimin e strukturave të reja kontrolluese/inspektuese, sikurse parashikohet në ndryshimet e bëra në këtë ligj dhe në aktet nënligjore.

6. Çdo referim në ligje të tjera tek Inspektorati/Policia Pyjore dhe për shkelje në fondin pyjor kombëtar, do të nënkuptojë respektivisht kontrollin dhe procesin e inspektimit sipas strukturave të përcaktuara në këtë ligj dhe në aktet nënligjore, përveç mbrojtjes dhe sigurisë së pyjeve ndaj veprave penale në to, për të cilat bëhet referim në strukturat e posaçme të mbrojtjes së pyjeve pranë Policisë së Shtetit.

Neni 40

Detyrimet për nxjerrjen e akteve

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave dhe ministri përgjegjës për pyjet, financat, punën dhe çështjet sociale që pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrin aktet nënligjore përkatëse.

2. Ngarkohet ministri që brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojnë udhëzimet në zbatim të nenit 4 pika 2, nenit 5 pika 5, nenit 22 pika 2/a, nenit 24 pika 3 dhe 6, nenit 29 pika 9, nenit 30 pika 8, nenit 31 pika 1/c dhe nenit 36 pika 3 të këtij ligji.

3. Ngarkohen ministrat përgjegjës për pyjet dhe çështjet sociale, që brenda 12 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojnë udhëzimin e përbashkët në zbatim të nenit 11, pika 3, shkronja “b” të këtij ligji.

4. Agjencia shtetërore përgjegjëse për pyjet, brenda 12 muajve nga fillimi i veprimtarisë së saj, realizon miratimet, harton standardet, specifikimet, rregullat, lejimet dhe ushtron detyrat e parashikuara në këtë ligj.

Neni 41

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

RELACION
PËR
PROJEKTLIGJIN “PËR PYJET”

I. QËLLIMI I PROJEKTAKTIT DHE OBJEKTIVAT QË SYNOHEN TË ARRIHEN

Projektligji i propozuar ka si qëllim miratimin e kuadrit të ri rregullator bazë për pyjet, në përputhje dhe në zbatim të Politikave afatgjata për Pyjet në Shqipëri (me kohështirje 2019-2030), përgatitur nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM) me mbështetjen e Qeverisë Suedeze që ka mbështetur Projektin “*Mbi kuadrin rregullator të sektorit të pyjeve*”, i cili konsistonte në hartimin/miratimin e Dokumentit të Politikave për Pyjet si dhe aktualisht të Ligjit të ri sektorial për Pyjet.

Projektligji propozohet për arsyet si vijon:

- a) garantimin e qeverisjes dhe zhvillimin e qendrueshem të fondit pyjor kombëtar;
- b) një përafrim maksimal të legjislacionit të BE-së në sektorin pyjor;
- c) dokumenti i Politikave për Pyjet, duhet të pasohet nga Ligji i ri sektorial për Pyjet;
- d) Aktualisht ligji aktual nuk mundëson zbatimin e plotë të politikave të reja për pyjet në Shqipëri, 2019-2030, ndaj kjo paraqet nevojën e miratimit të një ligji të ri. Kjo edhe pasi dispozitat që do të prekeshin janë të shumta (mbi 50%) dhe rrjedhimisht për efekt të teknikës legjislative, zgjidhet ky opsion. Për më tepër që me ligjin aktual sektori shfaqet me shumë problematika dhe trend negativ të gjendjes së pyjeve dhe FPK për të ardhmen, ndaj minimalisht mosrishikimi i tij nuk ka gjasa që të sjellë përmirësim të gjendjes në cilindo aspekt të sektorit të pyjeve, por një vazhdim të perkeqesimit të situatës dhe degradimit të fondit pyjor sic ka ndodhur tashme gjatë gjithë periudhës së funksionimit të ligjit aktual;
- e) garantimi i kuptueshmërisë, qartësisë, harmonizimit dhe logjikës juridike të dispozitave, adreson domosdoshmërisht nevojën e hartimit të një ligji të ri. Kjo edhe sepse ligji aktual nuk adreson apo rregullon në mënyrën e duhur çështjet dhe problematikat aktuale me të cilat përballëhet sot sektori;

f) përcaktimi i rolit dhe përgjegjësi funksionale për të gjithë institucionet përgjegjës për pyjet, në nivel qëndror dhe vendor, tashmë edhe me ngritjen e AKP-së, mund të parashikohet nga dispozita autorizuese e përcaktuar vetëm me ligjin e ri;

Për më tepër, synohet edhe përafrimi i dy rregulloreve për shitjen e lëndës drusore dhe produkteve të tij në tregun e Bashkimit Evropian.

Nëpërmjet këtij projektligji synohet të arrihen: ruajtja, shtimi i sipërfaqes dhe rritja e volumit të përgjithshëm të fondit pyjor kombëtar, organizimin funksional në të gjitha nivelet e qeverisjes, shfrytëzimin dhe përdorimin e qëndrueshëm dhe të balancuar të burimeve pyjore *përkundrejt* mundësisë që pyjet kanë, pa cënuar vazhdueshmërinë e jetës dhe ciklin e pyllit, si dhe garantimin e shërbimeve cilësore duke synuar mbrojtjen e duhur, përmirësimin dhe rigjenerimin e hapësirës pyjore.

II. VLERËSIMI I PROJEKTAKTIT NË RAPORT ME PROGRAMIN POLITIK TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, ME PROGRAMIN ANALITIK TË AKTEVE DHE DOKUMENTE TË TJERA POLITIKE

Ky projektligj është planifikuar në **Programin e Përgjithshëm Analitik të Projektakteve** të Këshillit të Ministrave, për katërmujorin III të vitit 2019, Gjithashtu, përsa i përket lidhjes me programin qeverisës 2017-2021, përcaktohet pika 2.4 "Mjedisi", fq.12.

Edhe në raport me **PKIE 2019-2021**, ndër prioritetet për **Kapitullin 27-Mjedisi**, përfshihet edhe miratimi i projektligjit të ri për pyjet.

Përveç sa më sipër, qeverisja e sektorit të pyjeve gjen mbështetje dhe është në një linjë me përcaktimet/drejtimitet e dhëna nga dokumente të tjerë për zhvillimin e qëndrueshëm të vendit, si **SKZHI 2020**, dokument kryesor strategjik kombëtar që mbështet zhvillimin e qëndrueshëm social dhe ekonomik të vendit duke siguruar përmbushjen e standardeve dhe progresin në procesin e integritit evropian. Gjithashtu projektligji është hartuar në përputhje me parashikimet e dokumenteve sektoriale që ndërthuren me pyjet, të tilla si: Strategjia ndërsektoriale e mjedisit 2020, për mbrojtjen e biodiversitetit 2020, strategjia e bujqësisë dhe zhvillimit rural 2020, strategjia e energjisë 2030, PKV për burimet e energjisë së rinovueshme 2020, strategjia e zhvillimit të turizmit 2023, strategjia e manaxhimit të integruar të burimeve ujore 2027, strategjia për ndryshimin e klimës 2020/2030/2050, strategjia

për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 2020, strategjia ndërsektoriale për reformën e administratës publike 2020, programimit buxhetor specifik në PBA 2020-2022, për zonat e mbrojtura 2020, PPK i territorit 2030, PIN bregdeti 2020, etj., si dhe duke respektuar angazhimet ndërkombëtare dhe përafrimin me BE.

III. ARGUMENTIMI I PROJEKTAKTIT LIDHUR ME PËRPARËSITË, PROBLEMATIKAT, EFEKTET E PRITSHME

Nisur nga situata ekzistuese e sektorit të pyjeve, e cila paraqitet e cunguar dhe ku sektori i pyjeve ka qenë vazhdimisht objekt ndryshimesh shumë të shpeshta (edhe si rezultat i reformave të ndryshme qeverisëse si ajo territoriale, decentralizimi, institucionale, etj.) rezulton se Shqipëria renditet si një vend me volum të varfër në pyje. Planet e mbarështimit mungojnë ose iu ka mbaruar afati i veprimit (aktualisht nuk ka asnjë plan mbarështimi nga 364 ekonomi pyjore), kurse projektet e zhvillimit janë të paktë ose jofizibël për shkak trajtimi të copëzuar apo të paintegruar.

Ligji për pyjet dhe shërbimin pyjor ka pësuar 7 ndryshime që nga momenti i miratimit në 2005, duke shkaktuar edhe pasiguri juridike. Është bërë decentralizimi i qeverisjes së pyjeve, ku aktualisht janë 61 bashki që kanë marrë në pronësi pyje dhe kullota publike, ndërkohë që 15% e fondit pyjor është përfshirë si zonë e mbrojtur nën AKZM. Në janar 2016 u miratua Moratoriumi i Pyjeve, për të frenuar situatën e shkatërrimit të pyjeve. Për të frenuar këtë trend negativ të zhvillimit të pyjeve, u miratua Dokumenti i Politikave për Pyjet 2019-2030 si dhe propozohet miratimi i këtij projektligji për të mundësuar rregullimin e duhur kuadër për sektorin.

Të rehat që synon të sjellë miratimi i këtij projektligji, duke i grupuar sipas 4 synimeve strategjike të përcaktuara në Dokumentin e Politikave për Pyjet 2030, në mënyrë të përmbledhur paraqiten si vijon:

- ❖ Synimi Strategjik 1 “ADMINISTRIMI I MIRË”:
- ❖ Synimi Strategjik 2 “ORGANIZIM FUNKSIONAL”:
- ❖ Synimi Strategjik 3 “SHFRYTËZIM I QËNDRUESHËM”:
- ❖ Synimi Strategjik 4 “SHËRBIME CILËSORE”:

Nëpërmjet projektligjit synohet mbrojtja e pyjeve si pasuri me rëndësi të veçantë, për vlerat e mëdha dhe të pazëvendësueshme në mbrojtjen e klimës dhe tokës, në ruajtjen dhe përmirësimin e potencialeve prodhues, ekuilibrave të mjedisit natyror,

biodiversitetit, burimeve gjenetike dhe regjimit hidrik, si detyrime me interes kombëtar dhe ndërkombëtar.

IV. VLERËSIMI I LIGJSHMËRISË, KUSHTETUESHMËRISË DHE HARMONIZIMI ME LEGJISLACIONIN NË FUQI VENDAS E NDËRKOMBËTAR

Baza ligjore për propozimin e këtij projektakti, është:

- Neni 78 dhe 83, pika 1 dhe neni 100 i Kushtetutës, ku në nenin 83/1 përcaktohet se: *“Të drejtën për të propozuar ligje e ka Këshilli i Ministrave; Këshilli i Ministrave merr vendime me propozim të Kryeministrit ose të ministrit përkatës;...”*;

V. VLERËSIMI I SHKALLËS SË PËRAFRIMIT ME ACQUIS E BE-së (PËR PROJEKTAKTET NORMATIVE)

Ky ligj, dhe në veçanti dispozitat për shitjen e lëndës drusore dhe produkteve të tij në tregun e BE (të trajtuar në projektligj respektivisht në pikat 16 dhe 17 të nenit 4, si dhe në nenin 25), për afron pjesërisht Rregulloren e Këshillit (KE) nr.2173/2005, 20 dhjetor 2005, “Për ngritjen e një skeme licencimi FLEGT për importin e drurit në Komunitetin Evropian” CELEX_32005R2173, OJ L 347, 30.12.2005, p. 1-6, dhe pjesërisht Rregulloren (BE) nr.995/2010, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, 20 tetor 2010, që përcakton detyrimet e operatorëve, të cilët vendosin dru/lëndë druri dhe produkte druri në treg” CELEX_32010R0995, OJ L 295, 12.11.2010, p. 23-34.

VI. PËRMBLEDHJE SHPJEGUESE E PËRMBAJTJES SË PROJEKTAKTIT

Ky projektligj përbëhet nga 37 nene, të strukturuar në 8 krerë.

Kreu I trajton DISPOZITAT E PËRGJITHSHME në 3 (tre) nene, që i referohen: qëllimit të ligjit; objektit dhe fushës së zbatimit si dhe listimit dhe shpjegimit të 60 përkufizimeve, termave apo koncepteve të përdorura në projektligj që do të lehtësojnë kuptueshmërinë e tij.

Kreu II lidhet me përcaktimet për SEKTORIN E PYJEVE që përfshin 6 nene dhe që parashikojnë rregullime mbi: (i) klasifikimin e pyjeve dhe Fondi Pyjor Kombëtar

(FPK);(ii) kufijtë dhe ndryshimet në FPK; (iii) përcaktimet mbi Regjistrin Kombëtar, Inventarizimin dhe Rrjetin e Monitorimi të FPK; (iv) grupet kryesore të interesit në sektorin e pyjeve;(v) qeverisjen e sektorit të pyjeve, parimet kryesore dhe vlerat bazë; si dhe (vi) për Politikat dhe Programin Kombëtar të Pyjeve.

Kreu III “ADMINISTRIMI I SEKTORIT TË PYJEVE”. Në këtë kre të strukturuar mbi bazën e tre neneve, përkatësisht Neni 10, 11 dhe neni 12, jepen koncepte ligjore mbi Mbareshtimin e Pyjeve; te drejtat dhe detyrimet mbi pyjet dhe Financimi i Sektorit të Pyjeve.

Mbareshtimi i pyjeve është dokumenti themeltar i synimit të qeverisjes së qëndrueshme të fondit pyjor. Në këtë nen parashikohen afatet kohore të një plani mbarështrimi, mënyra e hartimit të tij, procedurat e miratimit dhe për parimet e pjesëmarrjes së publikut në vendim-marrje. Në nenin 11 trajtohen problemet që lidhen me të drejtën pronësore mbi FPK, të drejtën e shfrytëzimit dhe të përdorimit si dhe rregulla e kritere mbi të cilat ndërtohen këta principe.

Kreu IV “ORGANIZIMI I SEKTORIT TË PYJEVE” i referohet *Synimit Strategjik 2 “Organizim Funkcional” të përcaktuar në Dokumentin e Politikave për pyjet 2019-2030 të miratuar me vendim të Këshillit të Ministrave*. Gjashtë nenet e Kreut IV ndërthuren me tre politikat për sistemin e pyjeve që lidhen me synimin afatgjatë 2 “Organizim funksional”, si më poshtë:

Neni 13 trajton institucionet qendrore përgjegjëse për pyjet, Ministrinë përgjegjëse për pyjet dhe Agjencinë Kombëtare e pyjeve dhe strukturat vendore përgjegjëse për pyjet, ku si risi e këtij projekt ligji konsiderohen ngritja e Strukturave Komunitare në fshat, të cilët do të kujdesen për përdorimin e qëndrueshëm të pyjeve në zonën e tyre; Neni 15 mbi profesionistët e pyjeve, trajton probleme të cilat garantojnë profesionalizmin në këtë sektor, duke u mbështetur edhe në kritere cilësore dhe sasore mbi të cilat duhet të bëhet rekrutimi i tyre; Në këtë nen janë parashikuar roli dhe përgjegjësitë e cdo institucioni përgjegjës në fushën e pyjeve, si dhe është përcaktuar në mënyrë të qartë kriteri i profesionalizmit dhe si dhe arsimimi përkatës në fushën e pyjeve të personave të përfshirë në sektorin e pyjeve. Gjithashtu në përputhje me politikat e qeverisëse në fushën e barazisë gjinore është vënë në dukje respektimi i raportit gjinor në emërimin e stafit në institucionet përgjegjëse të kësaj fushe. Gjithashtu, në funksion të rekrutimit të një stafi sa më profesionali është parashikuar që emërimi në detyrë i strukturave përgjegjëse në pyje në bashki të behet nga kryetari të Bashkisë. Neni 16 rregullon kërkimin shkencor në FPK; Neni 17

përcakton sistemin e integruar të informacionit në pyje; ndërsa Neni 18 shtjellon dispozitat mbi infrastrukturën në pyje.

Kreu V i referohet “PËRFITIMEVE NGA SHFRYTËZIMI I FONDIT PYJOR KOMBËTAR”, duke qënë në zbatim të *Synimit Strategjik 3 “Shfrytëzim i Qëndrueshëm”* të përcaktuara në Dokumentin e Politkave për Pyjet 2019-2030. Gjashtë nenet e Kreut V ndërthuren me tre politikat për manaxhimin, shfrytëzimin, përdorimin e qëndrueshëm të pyjeve që lidhen me synimin afatgjatë 3 “Shfrytëzim i qëndrueshëm”, si më poshtë:

Neni 19 trajton kategoritë e përfitimeve dhe rregullat mbi shfrytëzimin e FPK; Neni 20 i referohet përcaktimeve për përfitimet nga shfrytëzimi i shërbimeve në ekosistem; Neni 21 mbi përfitimin nga shfrytëzimi për veprimtari ekonomike në FPK; Neni 22 rregullon përfitimin nga shfrytëzimi i produkteve jo-drusore nga pylli; Neni 23 përcakton përfitimin nga shfrytëzimi i produkteve drusore; ndërsa Neni 24 shtjellon dispozitat mbi shitjen e lëndës së drurit dhe produkteve të tij në tregun e BE, i cili konsiderohet si një hap për përafrimin e legjislacionit shqiptar me atë europian në kuadër të procesit të anëtarësimit në BE.

Kreu VI lidhet me “TRAJTIMIN DHE SHËRBIMET NDAJ PYJEVE” dhe është në përputhje me *Synimi Strategjik 4 “Shërbime Cilësore”* të përcaktuara në Dokumentin e Politkave për Pyjet 2019-2030. Pesë nenet e Kreut VI ndërthuren me tre politikat për kujdesin dhe shërbimin ndaj pyjeve, që lidhen me synimin afatgjatë 4 “Shërbime cilësore”, si më poshtë:

Konkretisht në Kreun VI të projektligjit, Neni 25 trajton elementët e shërbimit ndaj FPK; Neni 26 i referohet përcaktimeve për mbrojtjen e FPK; Neni 27 detajon rregullat për përmirësimin e FPK; Neni 28 përcakton dispozitat mbi prerjet në FPK; ndërsa Neni 29 shtjellon përcaktimet mbi rigjenerimin e FPK.

Kreu VII i referohet “KONTROLLI DHE KUNDËRVAJTJET NË SEKTORIN E PYJEVE”. Edhe ky kre me katër nene, lidhet dhe ndërthuret me zbatimin e Politikës Nr.10 “Mbrojtja e pyjeve”, që trajton forcimin e masave sinjalizuese dhe parandaluese për mbrojtjen e pyjeve nga zjarri, masat ndëshkuese për prerjen, transportin dhe shitjen e paligjshme të lëndës drusore, etj. Konkretisht në Kreun VII të projektligjit, Neni 30 trajton kontrollin e veprimtarive në Fondin Pyjor Kombëtar (FPK) duke specifikuar rolin dhe përgjegjësinë e çdo strukture, si në nivelin vendor, nëpërmjet strukturës përkatëse në bashki, ashtu edhe në nivelin qendror nëpërmjet

Agjencisë Kombëtare të Pyjeve dhe strukturës përgjegjëse për zonat e mbrojtura që janë në varësi të ministrisë përgjegjëse për zonat e mbrojtura. Gjithashtu, është parashikuar edhe roli i policisë së shtetit në parandalimin, zbulimin dhe hetimin e veprave penale në fushën e pyjeve. Neni 31 i referohet përcaktimeve për kundërvajtjet administrative në FPK, duke specifikuar shkëlqen dhe gjobën për secilën shkeje. Në këtë nen është parashikuar si risi edhe dënimi me gjobë të strukturave dhe personave të institucioneve që lidhen me fondin pyjor, në rast kur ata veprime apo mosveprime nuk zbatojnë përgjegjësitë ligjore të parashikuara në këtë ligj. Neni 32 detajon rregullat mbi përgjegjësinë për dëmet në FPK; ndërsa Neni 33 shtjellon përcaktimet mbi procedimin në FPK, në përputhje me legjislacionin në fuqi për kundravajtjet administrative dhe inspektimin..

Kreu VIII trajton “DISPOZITAT KALIMTARE DHE TË FUNDIT” ku: Neni 34 detajon përcaktimet mbi shfuqizimet, marrëdhëniet me ligjet e tjera dhe aktet nënligjore; neni 35 rregullon dispozitat kalimtare që lidhen me miratimin e këtij projektligji; dhe në nenin 36 detajohen të gjitha detyrimet për nxjerrjen e akteve nënligjore në zbatim të ligjit, përkatësisht nga Këshilli i Ministrave, Ministri i Turizmit dhe Mjedisit, dy ministrat e tjerë të MFE dhe MSHMS, si dhe AKP. Ndërsa Neni 37 dhe i fundit i projektligjit, rregullon përcaktimet standard mbi hyrjen në fuqi të ligjit.

VII. INSTITUCIONET DHE ORGANET QË NGARKOHEN PËR ZBATIMIN E KËTIJ AKTI

Me zbatimin e këtij ligji ngarkohen Ministri i Turizmit dhe Mjedisit dhe strukturat përgjegjëse për pyjet në Ministri, Ministri i Financave dhe Ekonomisë, Ministria e Brendshme, AKP (agjencia shtetërore përgjegjëse për pyjet), AKZM/AdZM, Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore/strukturat e tyre, grupet e interesit, etj.

VIII. PERSONAT DHE INSTITUCIONET QË KANË KONTRIBUAR NË HARTIMIN E PROJEKTAKTIT

Projektligji vjen si propozim i Ministrisë të Turizmit dhe Mjedisit. Ai është hartuar nga një Grup Punë ministror dhe ka kaluar në një proces të gjerë diskutimesh dhe konsultimi me një sërë takimesh të veçanta me aktorët e sektorit, duke nisur nga tremujori i fundit i vitit të kaluar. Për këtë qëllim janë shfrytëzuar edhe konsultimet

në realizuara në kuadër të projektit për reformën rregullatore në pyje (me komponent dokumentin e politikave për pyjet dhe projektligjin e ri sektorial), duke përfshirë 4 seminaret rajonale në Shkodër, Korçë, Kukës, Fier dhe takimin final në Tiranë, prej të cilave u morën komentet dhe sugjerimet kryesore nga NjVV dhe AdZM në lidhje me rolin e tyre të ri dhe të fuqizuar për të përmirësuar situatën në pyje dhe veçanërisht efikasitetin e kontrollit dhe inspektimit, që tashmë propozohen të miratohen me këtë projektligj.

Gjithashtu, në lidhje me draftin e konsoliduar të projektligjit, Ministria e Turizmit dhe Mjedisit ka bërë një dëgjese të hapur publike në datë 24.05.2019 me pjesëmarrjen e Ministrisë z. Blendi Klosi dhe grupet kryesore të interesit, duke përfshirë përfaqësues të NjVV, ojf (*Federata Kombëtare dhe Rajonale të Pyjeve dhe Kullotave, shoqata të përdoruesve të pyjeve në Shqipëri, shoqata e bimëve aromatike mjekësore dhe esencave të Shqipërisë, etj.*), si dhe profesionistëve më të spikatur të fushës, krahas përfaqësuesve të Ministrisë dhe institucioneve të saj të varësisë. Gjatë periudhës Maj – Shtator 2019, projektligji i është nënshtruar disa rishikimeve mbështetur në komentet dhe sugjerimet e aktorëve dhe ekspertëve të ndryshëm.

I gjithë procesi i draftimit dhe konsultimit u mbështet nga CNVP Albania dhe bashkëpunëtorët e saj nëpër Shqipëri, si dhe me rolin specifik të konsulentëve të angazhuar për këtë projekt: “Magnum Opus Group” sh.p.k. (MOG), bashkë me Ekspertin e Pyjeve, Ekspertin për Barazinë Gjinore dhe Lehtësimin e Varfërisë, si dhe Ekspertin Ligjor. Gjithashtu sugjerime janë dhënë edhe nga ekspertët ndërkombëtarë të SIDA dhe Bankës Botërore, duke ofruar në mënyrë të vazhdueshme njohuri dhe ekspertizë bashkëkohore në fushën e pyjeve, të mjedisit, por edhe mbi barazinë gjinore dhe lehtësimin e varfërisë, me qëllim përmirësimin e përmbajtjes së projektligjit sipas praktikave më të mira ndërkombëtare dhe përafrimin e përcaktimeve të legjislacionit sektorial për pyjet me atë të BE.

Gjithashtu, projektligji është hartuar në bashkëpunim edhe me institucionet/agjencitë e varësisë së këtij sistemi ministror, mbështetur në kontributin e ofruar nga inxhinierë pyjesh & teknikienë, por edhe me propozimet/sugjerimet e marra nga bashkitë dhe komunitetet vendore që në fazën e hartimit të Dokumentit të Politikave dhe në vijim, nëpërmjet adresimit aty të çështjeve që duhej të gjenin zgjidhje në ligjin e ri për pyjet, gjithashtu edhe të OJF-ve e shoqatave të përdoruesve,

sipërmarrjeve private, duke përfitur nga asistenca e posaçme për këtë projekt nga mbështetja financiare suedeze SIDA dhe bashkëpunimi me Bankën Botërore.

Gjithashtu, projektligji është publikuar në regjistrin elektronik të njoftimeve dhe konsultimeve publike.

IX. RAPORTI I VLERËSIMIT TË TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE BUXHETORE

Zbatueshmëria e projektligjit do të mundësohet nga PBA 2020-2022, Banka Botërore dhe Sida, donatorë dhe sipërmarrës të tjerë, si dhe nga kostot minimale të lidhura kryesisht me procesin.

Lidhur me programin e administrimit të pyjeve që lidhet edhe me zbatimin e ligjit të ri për pyjet, në **PBA 2020-2022** (miratuar me VKM nr.588, datë 04.09.2019 “Për miratimin e projektdokumentit të programit buxhetor afatmesëm 2020–2022” dhe botuar në Fletore Zyrtare Nr.127, datë 16.09.2019), janë parashikuar disa produkte/projekte me buxhetin e tyre përkatës të shtrirë në vite, duke nisur nga buxheti i vitit aktual 2019 e deri me projeksionin e viteve 2020, 2021 dhe 2022. Kryesisht këto produkte dhe projekte i referohen hartimit të planeve të mbarështimit për Zonat e Mbrojtura në masën 90% dhe për fondin pyjor publik në masën 100%, ngritjes së sistemit të informacionit dixhital ALFIS (dizenjimi, metodologjia, vënia në funksionim e softëare dhe krijimi i një database të ri të kadastrës së fondit pyjor publik i lidhur me sistemin GIS, mbështetur nga Banka Botërore dhe Sida), regjistrimit të fondit pyjor (vlerësimi i dokumentacionit ligjor dhe gjendjes për zonat e përcaktuara, përgatitja e hartës dixhitale dhe kartelës për sipërfaqet e regjistruara, integrimi i tyre dhe databazës së ish-ZRPP apo ASHK), realizimit të raporteve të monitorimit në zonat e mbrojtura dhe planifikimit të menaxhimit, kostot për inventarizimin kombëtar të pyjeve, modelet hidrologjike dhe krijimi i mekanizmave të financimit për të zvogëluar degradimin e tokës, sistemit elektronik të monitorimit të pyjeve (përmirësimi i cilësisë së shërbimit për parandalimin e kundërvajtjeve për prerjen e pyjeve), ndërgjegjësimin publik, planin gjinor të veprimit, projekti i shërbimeve mjedisore (tvsh). Gjithashtu është parashikuar kryerja e inspektimeve (referuar subjekteve që ushtrojnë aktivitete në fondin pyjor, të klasifikuar si aktivitete me risk të lartë, për uljen e paligjshmërisë në aktivitetin ekonomik të tyre

dhe kthimin në normalitet të ekuilibrave të prishur në pyje, dhe të marrjes së vlerave të tyre për plotësimin e nevojave ekonomike të shoqërisë).

Theksojmë se Sida mbulon kostot për ligjin e ri, përfshirë regjistrimin fillestar të fondit pyjor financiar nga Sida dhe Banka Botërore, ndërkohë që synohet që pyllëzimet të realizohen kryesisht nga sipërmarrjet (gjelbërimi specifik), OJF, dhe komunitetet. Ndërkohë që, miratimi i këtij projektligji brenda vitit 2019, do t'i hapte rrugë sigurimit të mbështetjes së mëtejshme financiare nga Banka Botërore për sektorin e pyjeve dhe disbursimit të mbështetjes buxhetore përkatëse. Kjo do të lehtësonte edhe procesin e hartimit të akteve nënligjore në zbatim të ligjit të ri për pyjet, dhe mundësimin e tyre në një kohë më të shpejtë.

Ndërsa efektet që mund të lidhen me rishikimin dhe rishpërndarjen e duhur të funksioneve, do të kenë kosto minimale, pasi do të mbulohen nga buxheti i parashikuar i strukturave aktuale dhe burimet njerëzore që ato kanë në lidhje me pyjet (të tilla si MTM, AKP, AKZM, AKM, etj.), apo ato që lidhen me koordinimin me NjVV, përfshirë shfrytëzimin e kapaciteteve të emergjencave civile të Ministrisë së Mbrojtjes, bashkëpunimin me MBZHR, MIE (bëhen plotësisht të realizueshme ose shoqërohen me kosto minimale në qoftë se koordinohen me projektet aktuale në zbatim si programi “Mbjelljet 2020”, projektet e turizmit, programin “100 Fshatrat”, etj.).

Fakti që tashmë është miratuar ngritja, organizimi dhe funksionimi i AKP-së dhe është mbuluar buxheti përkatës për këtë qëllim, lehtëson zbatueshmërinë e ligjit të ri për pyjet. Konkretisht, VKM-ja nr.570, datë 17.07.2019, “Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Pyjeve” (botuar në Fletore Zyrtare nr.121, datë 03.09.2019), përcakton se efektet financiare që rrjedhin nga zbatimi i tij, përballohen nga buxheti i shtetit, nëpërmjet Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit, si dhe:

- a. nëpunësit civilë aktualë të strukturës përgjegjëse për pyjet në Agjencinë Kombëtare të Mjedisit, transferohen në Agjencinë Kombëtare të Pyjeve;
- b. numri i punonjësve dhe fondet buxhetore të strukturës përgjegjëse për pyjet në Agjencinë Kombëtare të Mjedisit i kalojnë Agjencisë Kombëtare të Pyjeve.

Nga vlerësimi i mësipërm, evidentohet se miratimi dhe zbatimi i këtij projektligji nuk do të sjellë impakt të konsiderueshëm në shpenzimet buxhetore të shtetit.

Ndërkohë që me rregullimin e ri ligjor, synohet administrimi më i mirë i sektorit dhe fondit pyjor kombëtar, duke pasur si pritshmëri për të ardhmen mundësimin e efekteve financiare pozitive në sektor.

PROPOZUESI:

MINISTRI I TURIZMIT DHE MJEDISIT

Blendi Klosi

Konc: I. Cela, Specialist
Y.Hoxha, Përgjegjës Sektori
Miratoi: K.Marika Drejtor
O.Bela, Përgjegjës Sektori
E.Tarelli, Drejtor
Z.Dedëj, Drejtor i AKZM
P.Abeshi, Drejtor i Përgjithshëm
Konfirmoi: A.Kamenica, Sek. i Përgjithshëm